

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Ради Платіжної організації
Національної платіжної системи
“Український платіжний простір”,
протокол від 07.06.2013 № 213/2013

Із змінами та доповненнями, внесеними рішенням
Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР”
(протокол від 12.02.2014 № 231/2014,
протокол від 17.10.2014 № 247/2014,
протокол від 27.08.2015 № 278/2015,
протокол від 09.11.2015 № 286/2015,
протокол від 10.06.2016 № 306/2016,
протокол від 19.07.2016 № 310/2016,
протокол від 27.10.2016 № 323/2016,
протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017,
протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018)

**Правила
Національної платіжної системи
“Український платіжний простір”**

ПРОСТІР

у к р а ї н с ь к и й п л а т і ж н и й п р о с т і р

*(У тексті Тимчасового положення слово «БПЦ» замінено на слово «НПЦ» згідно з рішенням
Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))*

*(У назві та тексті Тимчасового положення слово «Тимчасовий» виключено згідно з рішенням
Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 09.11.2015 № 286/2015))*

*(Назва та в тексті “Положення про функціонування продуктів Національної системи
масових електронних платежів на базі відкритих міжнародних стандартів” замінено назвою
“Правила Національної платіжної системи “Український платіжний простір” згідно з
рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016
№ 306/2016))*

*(У тексті Правил: слова “цього Положення” у всіх відповідних відмінках замінено словами
“цих Правил”; слова “на базі відкритих міжнародних стандартів” у всіх відповідних
відмінках виключено; слова “дозвіл (свідоцтво)” замінено у всіх відповідних відмінках словами
“право (ліцензія)”; слово “НСМЕП” замінено словом “ПРОСТІР”(крім глав 1 – 2 розділу
III); у главах 3, 6, 9, 10 розділу II, главах 2, 5 розділу IV, главах 1, 2 розділу V, главах 1, 2
розділу VI, главі I розділу VII слово “отримувач” у всіх відмінках та числах замінено словом
“торговець” у відповідних відмінках та числах:
згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016
№ 306/2016))*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Загальні положення	3
Глава 1. Основні положення	3
Глава 2. Основні принципи діяльності ПРОСТІР	10
Глава 3. Організаційна структура ПРОСТІР	10
Глава 4. Нормативна база ПРОСТІР	11
РОЗДІЛ II. Основні положення щодо роботи в ПРОСТІР	11
Глава 1. Участь в ПРОСТІР	11
Глава 2. Обов'язки НПЦ та інших учасників при підключенні до Маршрутизатора ПРОСТІР	13
Глава 3. Права Платіжної організації ПРОСТІР	15
Глава 4. Завдання та функції Ради ПРОСТІР	16
Глава 5. Функції емітента ЕПЗ ПРОСТІР	18
Глава 6. Функції еквайра ЕПЗ ПРОСТІР	19
Глава 7. Функції Розрахункового банку ПРОСТІР	20
Глава 8. Функції Маршрутизатора ПРОСТІР	21
Глава 9. Функції користувачів ПРОСТІР	22
Глава 10. Порядок отримання дозволу на виробництво/персоналізацію ЕПЗ ПРОСТІР ...	23
Глава 11. Загальні підстави та умови припинення участі учасника в ПРОСТІР	24
РОЗДІЛ III. Вимоги до використання торговельної марки, найменувань та знаків, права на які належать Платіжній організації ПРОСТІР	26
Глава 1. Використання знаків для товарів і послуг	26
Глава 2. Використання назв і торговельних марок, права на які належать Платіжній організації	26
Глава 3. Порядок надання та використання ідентифікаційного номера емітента	28
Глава 4. Порядок надання та використання ідентифікаційного номера еквайра	29
РОЗДІЛ IV. ЕПЗ та продукти ПРОСТІР	30
Глава 1. Загальні положення	30
Глава 2. Типи ЕПЗ ПРОСТІР, їх призначення та операції з їх застосуванням	31
Глава 3. Операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР з технологією безконтактних платежів	35
Глава 4. Порядок емісії та видачі клієнту ЕПЗ ПРОСТІР	36
Глава 5. Загальний порядок здійснення еквайрингу за ЕПЗ ПРОСТІР	39
Глава 6. Загальний порядок здійснення операцій без фізичної присутності ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки)	44
Глава 7. Відповідальність за операції здійснені з використанням ЕПЗ у вигляді платіжних карток з магнітною смугою та чипом EMV-стандарту	45
РОЗДІЛ V. Процесинг трансакцій та порядок формування документів за ними	45
Глава 1. Процесинг операцій за продуктами ПРОСТІР	45
Глава 2. Порядок формування документів за операціями з використанням ЕПЗ ПРОСТІР ..	48
РОЗДІЛ VI. Порядок здійснення розрахунків та загальні правила визначення комісійних винагород	51
Глава 1. Порядок здійснення розрахунків	51
Глава 2. Загальні правила визначення комісійних винагород та тарифів	54
РОЗДІЛ VII. Порядок вирішення спорів	55
Глава 1. Вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР	55
РОЗДІЛ VIII. Управління ризиками та безпека в ПРОСТІР	57
Глава 1. Види ризиків в ПРОСТІР та управління ними	57
Глава 2. Правила забезпечення безпеки в ПРОСТІР	60
Додаток 1	63
Додаток 2	64

Глава “Терміни та визначення” виключена згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014)

РОЗДІЛ I. Загальні положення

Глава 1. Основні положення

1.1. Правила Національної платіжної системи “Український платіжний простір” (далі – Правила) розроблено згідно із Законами України “Про Національний банк України”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, іншими законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національного банку України (далі – Національний банк).

1.2. Правила визначають загальні принципи побудови компонентів Національної платіжної системи “Український платіжний простір” (далі – ПРОСТІР) порядок її діяльності, організаційну структуру, функціональні обов’язки і взаємовідносини між учасниками, операторами послуг платіжної інфраструктури, користувачами, а також загальну технологію роботи в ПРОСТІР, порядок функціонування та використання продуктів ПРОСТІР, електронних платіжних засобів ПРОСТІР (далі – ЕПЗ ПРОСТІР), порядок здійснення розрахунків, порядок вирішення спорів, систему безпеки та управління ризиками.

Всі вимоги та положення цих Правил розповсюджуються на всі інші нормативні, організаційні, технічні документи Платіжної організації, договори між Національним банком та юридичними особами (в тому числі з банками), в яких використовується або використовувалась назва “Національна система масових електронних платежів” (далі – НСМЕП¹).

(пункт 1.2. викладено у новій редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

(абзац другий пункту 1.2. викладено зі змінами згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018))

1.3. Правила затверджуються та змінюється Платіжною організацією ПРОСТІР і є обов’язковими для виконання всіма учасниками та користувачами системи.

1.4. Для захисту системи і бренду ПРОСТІР та забезпечення конкурентного середовища для всіх учасників системи – Платіжна організація ПРОСТІР постійно оцінює тенденції ринку, технологічні розробки, здійснює пошук нових можливостей для підвищення ефективності та впровадження інновацій.

1.5. Платіжна організація ПРОСТІР може ініціювати тимчасове припинення дії окремих положень цих Правил у разі настання надзвичайних

¹ рішення Правління Національного банку України від 20.05.2016 № 9 “Про застосування результатів ребрендингу Національної системи масових електронних платежів (НСМЕП)

ситуацій, які можуть виникати під час стихійних лих, військових дій, громадянських заворушень тощо.

1.6. У Правилах наведені нижче терміни та визначення вживаються в такому значенні:

авторизація – процедура отримання дозволу на проведення операції із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР;

акцепт (акцептування) – згода емітента/еквайра на оплату або надання ним гарантій щодо оплати за документом за операцією із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР;

апаратно-програмний комплекс (далі – АПК) – сукупність складових компонентів (підсистем, блоків, елементів), функціонально визначених на рівні інформаційної структури, взаємодія яких відповідно до інформаційних технологій та визначених правил (регламентів, інструкцій тощо) забезпечує реалізацію функцій ПРОСТІР;

арбітраж – процес, в результаті якого Платіжна організація ПРОСТІР визначає фінансову відповідальність між учасниками ПРОСТІР за міжбанківську трансакцію, яку представлено до оплати та щодо якої було ініційовано процедуру відмови від платежу;

арбітражна комісія ПРОСТІР – комісія Платіжної організації ПРОСТІР, яка вирішує суперечки між учасниками ПРОСТІР, які виникають в результаті порушення умов обробки трансакцій, ініціювання відмови від платежу або порушення будь-яких вимог нормативних документів ПРОСТІР;

банківська комісійна винагорода – оплата з боку держателя ЕПЗ ПРОСТІР на користь банку-учасника ПРОСТІР за послуги з оброблення операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

банківський продукт ПРОСТІР – сукупність послуг на основі певного продукту ПРОСТІР, що надаються держателю ЕПЗ ПРОСТІР;

банківський термінал – різновид платіжного терміналу, який реалізує в основному банківські операції із застосуванням ЕПЗ (одержання готівки, перегляд стану рахунку тощо);

бланк ЕПЗ – заготовка у вигляді пластикової чи іншого виду картки, на якій ініціалізовані платіжні інструменти ПРОСТІР, без внесених персоналізаційних даних;

бренд – ідентифікований продукт, сервіс, місце або їх сукупність, які створені таким чином, що споживач сприймає унікальну додану цінність, яка відповідає його потребам найкращим чином;

виробник бланків ЕПЗ ПРОСТІР (далі – виробник) – юридична особа, що на підставі належним чином оформленого права (укладеного з Платіжною організацією договору, отриманого від неї дозволу, тощо) за заявками замовників здійснює виробництво бланків ЕПЗ ПРОСТІР та надає інші послуги згідно з умовами договорів;

вихід ЕПЗ з ладу – стан ЕПЗ, у разі якого стає неможливо виконувати операцію(ї) із його застосуванням;

внутрішньобанківська операція – операція, виконана із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, емітент якого одночасно є еквайром, що обслуговує платіжний пристрій, за допомогою якого виконана ця операція;

держатель – фізична особа – клієнт або довірена особа клієнта, на ім'я якого випущений ЕПЗ і який на законних підставах використовує ЕПЗ;

діапазон (рейндж) – інтервал значень номеру ЕПЗ ПРОСТІР (після шостої цифри), в межах якого реєструються продукти ПРОСТІР згідно з нормативними документами та специфікаціями ПРОСТІР;

довірена особа користувача (далі – довірена особа) – фізична особа, яка на законних підставах має право здійснювати операції з використанням ЕПЗ за рахунком користувача;

ЕПЗ ПРОСТІР – платіжний інструмент, який надає його держателю можливість доступу до рахунку, ініціювати переказ коштів з рахунку, а також здійснювати інші операції, передбачені відповідним договором, з використанням електронних носіїв інформації, інформаційно-комунікаційних технологій та інших технічних засобів;

емітентський стоп-список – стоп-список, що формується емітентом для блокування доступу до рахунків клієнтів із застосуванням їх певних ЕПЗ ПРОСТІР з метою зменшення ризиків емітента та його клієнтів і за технологічної потреби емітента (вилучення ЕПЗ ПРОСТІР з обігу внаслідок розірвання або припинення дії договору тощо);

ідентифікаційний номер емітента (далі – ІНЕ) – номер, що ідентифікує банк, який здійснює емісію ЕПЗ і становить першу частину номеру ЕПЗ;

ідентифікаційний номер еквайра – номер, що ідентифікує установу, яка здійснює еквайринг і використовується для ідентифікації платіжних пристроїв еквайра в ПРОСТІР;

інформаційний еквайр ПРОСТІР² – технічний еквайр ПРОСТІР, який надає суб'єктам господарювання послуги із технічної підтримки та інформаційного обслуговування згідно з технологією зберігання і збору даних для реєстраторів розрахункових операцій для їх передачі до фіскальних органів України, та отримав від Національного банку висновок про відповідність вимогам та правилам роботи, визначеним Національним банком;

картка миттєвого випуску (далі – миттєва картка) – не персоналізована платіжна картка ПРОСТІР (на карті не зазначаються відомості про її власника). Порядок випуску та використання миттєвої картки здійснюються згідно вимог цих Правил та документів Платіжної організації;

² Функціонування інформаційних та технічних еквайрів НПС “ПРОСТІР” регламентується окремим документом Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР”.

кешбек – операція повернення емітентом на поточний рахунок держателя частини коштів, витрачених на оплату товарів та послуг з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

ко-бейдж картка ПРОСТІР – платіжна картка ПРОСТІР, яка крім торговельної марки ПРОСТІР містить торговельну марку іншої платіжної системи, та може використовуватись у платіжній інфраструктурі обох платіжних систем;

ко-бренд картка ПРОСТІР – платіжна картка ПРОСТІР з унікальним дизайном, що випускається учасником ПРОСТІР спільно з іншим суб'єктом господарювання і містить торговельну марку емітента та торговельну марку суб'єкта господарювання. Ко-бренд картка ПРОСТІР надає користувачу більше функціональних можливостей щодо її використання та можливість отримувати додаткові знижки, бонуси та інші привілеї;

код валюти – параметр, що відповідає кожній грошовій одиниці виміру фінансових операцій у ПРОСТІР. Може бути основним і додатковим. Національній валюті (гривні) відповідає основний код валюти, гривні з цільовим призначенням відповідає додатковий код валюти;

ліміт – вид обмеження операції, ініційованої із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, що застосовується з метою зменшення фінансових ризиків учасників ПРОСТІР та держателів ЕПЗ, а також забезпечення ефективного використання емітентами залучених коштів клієнтів;

ліміт ЕПЗ – обмеження суми певної фінансової операції або залишку коштів за ЕПЗ ПРОСТІР або інші обмеження (кількість спроб уведення ПІН тощо), що регламентують виконання цієї фінансової операції держателем ЕПЗ. Встановлюється емітентом;

міжбанківська комісійна винагорода – оплата з боку учасника ПРОСТІР (емітента або еквайра) на користь іншого учасника ПРОСТІР (емітента або еквайра) за операціями з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

міжбанківська операція – операція, виконана в платіжному пристрої, який обслуговує еквайр, що не є емітентом ЕПЗ, за допомогою якого виконана операція;

міжнародні стандарти карткової безпеки – стандарти безпеки даних галузі платіжних карток, встановлені міжнародними платіжними системами та які застосовуються в рамках діяльності ПРОСТІР. Стандарти являють собою сукупність деталізованих вимог щодо забезпечення безпеки даних про держателів платіжних карток, які передаються, зберігаються і обробляються в інформаційних інфраструктурах організацій. Одним з таких стандартів є PCI DSS;

мобільний платіжний інструмент ПРОСТІР – ЕПЗ, реалізований із застосуванням апаратно-програмного середовища засобів систем телекомунікаційного зв'язку (у тому числі, мобільного зв'язку) та/або сервісів

оператора телекомунікаційного зв'язку, використання якого дозволяє ініціювати переказ коштів та виконувати інші операції, передбачені договором з емітентом;

Національна платіжна система “Український платіжний простір” (ПРОСТІР) – багатоемітентна внутрішньодержавна платіжна система, платіжною організацією якої є Національний банк України, яка забезпечує здійснення переказу коштів та інших операцій із застосуванням платіжних інструментів цієї системи”;

незалежний процесинговий центр (далі – НПЦ) – учасник ПРОСТІР, який на підставі належним чином укладеного з Платіжною організацією договору надає послуги процесингу емітентам та/або еквайрам згідно з договорами з ними та є окремою юридичною особою і не є банківською установою;

неплатоспроможність учасника розрахунків – неспроможність учасника розрахунків своєчасно та в повному обсязі виконати свої зобов'язання за результатами клірингу відповідно до регламенту проведення цих розрахунків та/або умов взаємного договору;

нетто-позиція учасника розрахунків – загальний підсумок багатостороннього взаємозаліку за фінансовими трансакціями із застосуванням ЕПЗ та комісійних винагород для його учасника за визначений кліринговий період;

непряме (опосередковане) підключення – схема роботи учасника в ПРОСТІР, яка передбачає, що послуги процесингу такому учаснику надає НПЦ або інший банк-учасник ПРОСТІР, який має власну процесингову систему та встановлений канал зв'язку з Маршрутизатором ПРОСТІР;

номер ЕПЗ (платіжної картки) – число, що ідентифікує емітента ЕПЗ, платіжну організацію та держателя ЕПЗ і наноситься на ЕПЗ (платіжну картку) шляхом індентного друку або тиснення;

отримувач – особа, на рахунок якої зараховується сума переказу або яка отримує суму переказу у готівковій формі. Отримувачем в ПРОСТІР в тому числі є торговець;

ПІН – персональний ідентифікаційний номер, який відомий тільки держателю ЕПЗ і необхідний для його ідентифікації при здійсненні операцій з використанням ЕПЗ;

платіжна картка ПРОСТІР (далі – платіжна картка) – ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді емітованої в установленому законодавством порядку пластикової чи іншого виду картки, що є носієм платіжних інструментів ПРОСТІР та необхідного для їх застосування програмного забезпечення або забезпечує доступ до них і використовується для ініціювання переказу коштів з рахунка платника або з відповідного рахунка банку з метою оплати вартості товарів і послуг, перерахування коштів зі своїх рахунків на рахунки інших осіб, отримання коштів у готівковій формі в касах банків через банківські автомати, а також здійснення інших операцій, передбачених відповідним договором. Може

мати додаткові властивості, що використовуються її держателем для виконання певних операцій ПРОСТІР та отримання додаткових послуг;

платіжна організація ПРОСТІР (далі – Платіжна організація) – юридична особа, яка є власником або одержала право на використання знаку для товарів і послуг НСМЕП, ПРОСТІР (далі – знак НСМЕП (ПРОСТІР)) та інших знаків, що ідентифікують належність ЕПЗ до ПРОСТІР, і яка визначає правила роботи ПРОСТІР, а також виконує інші функції щодо забезпечення діяльності ПРОСТІР і несе відповідальність згідно із законодавством України та укладеними нею договорами;

продукт ПРОСТІР – сукупність технологій, специфікацій та послуг щодо ЕПЗ ПРОСТІР, які емітуються і оброблюються в межах ПРОСТІР;

процесинг – діяльність, яка включає в себе виконання за операціями з ЕПЗ авторизації, моніторингу, збору, оброблення, підготовки клірингу, зберігання інформації та надання обробленої інформації учасникам розрахунків і розрахунковому банку для проведення взаєморозрахунків згідно з вимогами регламенту ПРОСТІР щодо їх інформаційного та технологічного обслуговування;

процесингова система – програмно-технічний комплекс, який виконує функції процесингу;

пряме підключення – схема роботи учасника в ПРОСТІР, яка передбачає встановлення каналу зв'язку між Маршрутизатором ПРОСТІР та учасником ПРОСТІР, який має власну процесингову систему;

пункт прийому до оплати ЕПЗ ПРОСТІР – середовище, яке позначено знаком ПРОСТІР та обладнано платіжним(и) пристроєм(ями) для прийому до оплати ЕПЗ ПРОСТІР;

регламент ПРОСТІР – визначений Платіжною організацією режим роботи, обсяг, термін і послідовність дій учасників ПРОСТІР щодо виконання ними важливих процедур із забезпечення керування ПРОСТІР, проведення збору та передавання електронних документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, їх оброблення, формування документів на переказ та проведення взаєморозрахунків;

ризик – можливість виникнення певної події, настання якої призводить до фінансових чи іншого виду втрат учасників та/або користувачів ПРОСТІР;

системна комісійна винагорода – оплата на користь платіжної системи (Національного банку) з боку учасника ПРОСТІР за послуги з оброблення операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

системний ліміт – обмеження загальної суми певного виду фінансової операції із застосуванням певного типу ЕПЗ, емітованого емітентом (для емітента в цілому). Встановлюється Платіжною організацією;

системний стоп-список – список номерів ЕПЗ, сформований учасниками ПРОСТІР, на рівні Маршрутизатора ПРОСТІР, за якими заборонено або обмежено проведення трансакцій;

тариф – грошове відображення вартості надання послуги за її одиницю обсягу;

технічний еквайр ПРОСТІР – юридична особа, учасник ПРОСТІР з обмеженими функціями, що відповідно до укладених договорів з Платіжною організацією НПС “ПРОСТІР” надає суб’єктам господарюванням послуги з технічної підтримки, які не пов’язані із здійсненням переказу коштів;

торговельний термінал – різновид платіжного терміналу, який реалізує в основному функції платежу із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР;

торговець – суб’єкт підприємницької діяльності, який, відповідно до договору з еквайром, приймає до обслуговування ЕПЗ ПРОСТІР з метою проведення оплати вартості товарів чи послуг (включаючи послуги з видачі коштів у готівковій формі);

трансакція – інформація в електронній формі про окрему операцію із застосуванням ЕПЗ, яка сформована за результатами її виконання;

учасник ПРОСТІР – юридична особа, яка приєдналася до ПРОСТІР і надає платіжні послуги користувачам ПРОСТІР та/або послуги технічного, технологічного та/або інформаційного характеру учасникам ПРОСТІР;

Центральний маршрутизатор та розрахунково-кліринговий центр ПРОСТІР (далі – Маршрутизатор ПРОСТІР) – програмно-технічний комплекс Національного банку, який здійснює маршрутизацію та кліринг трансакцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

Інші терміни, які використовуються в Правилах, уживаються в значеннях, наведених у Законі України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, нормативно-правових актах Національного банку, що регулюють порядок емісії ЕПЗ і здійснення операцій із їх застосуванням.

(главу 1 доповнено пунктом 1.6 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014))

(пункт 1.6. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 27.08.2015 № 278/2015))

(пункт 1.6. доповнено новими термінами, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016);

(пункт 1.6. доповнено новими термінами, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 19.07.2016 № 310/2016))

(пункт 1.6. доповнено новими термінами, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 27.10.2016 №323 /2016)

(пункт 1.6. доповнено новими термінами, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 14.02.2018 №57/4 /2018))

Глава 2. Основні принципи діяльності ПРОСТІР

2.1. ПРОСТІР включає в себе технології, продукти, послуги та маркетингові заходи, які сприяють комерційній діяльності шляхом електронного переказу коштів та інформації між учасниками та користувачами системи.

2.2. ПРОСТІР забезпечує високу надійність, швидкість, безпеку та економічну ефективність виконання операцій із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР.

2.3. ПРОСТІР використовує інформаційні технології, що забезпечують формування, оброблення, передавання та зберігання документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР і формування відповідних документів на переказ коштів в електронній формі.

2.4. ПРОСТІР використовує систему захисту інформації щодо здійснення операцій із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР на всіх етапах її формування, оброблення, передавання та зберігання.

2.5. Платіжна організація контролює дотримання нормативних документів ПРОСТІР відносно продуктів ПРОСТІР, бренду, технологічних вимог, галузевих стандартів та процедур прийняття платежів отримувачами дотримання міжнародних стандартів карткової безпеки учасниками та користувачами ПРОСТІР.

(главу 2 викладено з урахуванням змін, внесених згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 14.02.2018 №57/4 /2018))

Глава 3. Організаційна структура ПРОСТІР

3.1. Організаційна структура ПРОСТІР – це сукупність визначених Платіжною організацією суб'єктів, їх функцій, прав і обов'язків, а також сукупність відносин, що виникають між ними під час проведення переказу коштів та забезпечення діяльності ПРОСТІР.

3.2. Суб'єктами взаємовідносин в ПРОСТІР є:

Платіжна організація;

Маршрутизатор ПРОСТІР;

Розрахунковий Банк ПРОСТІР;

учасники ПРОСТІР;

оператори послуг платіжної інфраструктури ПРОСТІР;

користувачі ПРОСТІР.

(пункт 3.2. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

(абзац перший пункту 3.2. викладено у новій редакції, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

3.3. Функції Платіжної організації виконує Національний банк. Керівним органом Платіжної організації є Рада Платіжної організації (далі – Рада).

Організаційна структура Платіжної організації та Ради і порядок забезпечення виконання ними своїх функціональних обов'язків визначаються внутрішніми документами Платіжної організації.

3.4. Функції Маршрутизатора ПРОСТІР виконує Національний банк.

3.5. Функції Розрахункового банку ПРОСТІР виконує Національний банк.

3.6. Операторами послуг платіжної інфраструктури ПРОСТІР є особи, уповноважені Платіжною організацією надавати окремі види послуг в ПРОСТІР або здійснювати операційні, інформаційні та інші технологічні функції щодо переказу коштів.

(пункт 3.6. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

3.7. Учасниками ПРОСТІР є емітенти, еквайри, НПЦ та інші установи, визначені відповідними нормативними документами ПРОСТІР.

(пункт 3.7. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

3.8. Користувачами ПРОСТІР є отримувачі та держателі ЕПЗ ПРОСТІР.

(пункт 3.8. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПЦ "ПРОСТІР" (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

Глава 4. Нормативна база ПРОСТІР

4.1. Нормативна база ПРОСТІР – нормативні, методичні та технологічні документи щодо діяльності Платіжної організації, учасників та користувачів ПРОСТІР та функціонування, в рамках діяльності в ПРОСТІР АПК (інструкції, положення, правила, порядки, технічні документи, регламенти тощо).

4.2. Взаємовідносини між Платіжною організацією, учасниками та користувачами ПРОСТІР будуються на договірних засадах. Умови договорів між ними мають відповідати нормативним документам ПРОСТІР, нормативно-правовим актам Національного банку, законодавству України.

4.3. Платіжна організація веде реєстр нормативних, методичних та технологічних документів ПРОСТІР, за допомогою яких забезпечується діяльність ПРОСТІР.

РОЗДІЛ II. Основні положення щодо роботи в ПРОСТІР

Глава 1. Участь в ПРОСТІР

1.1. Фінансові установи, оператори послуг платіжної інфраструктури та інші суб'єкти господарювання можуть брати участь в ПРОСТІР за умови дотримання всіх умов, викладених у відповідних нормативних документах ПРОСТІР.

1.2. Для отримання статусу учасника ПРОСТІР кандидат повинен:

підтвердити відповідність нормативним документам ПРОСТІР щодо емісії та еквайрингу ЕПЗ ПРОСТІР;

подати бізнес-план, який має включати в себе зобов'язання щодо розміру планової емісії ЕПЗ ПРОСТІР та встановлення планової кількості термінального обладнання (включаючи модернізацію наявного термінального обладнання для обслуговування ЕПЗ ПРОСТІР);

забезпечити у всіх пунктах приймання до оплати ЕПЗ, в яких встановлено термінальне обладнання, приймання до оплати ЕПЗ ПРОСТІР;

забезпечити для своїх платіжних пристроїв, в тому числі платіжних пристроїв, які знаходяться в його отримувачів, підтримку зчитування даних чипу платіжної картки та можливість приймання до оплати інших платіжних інструментів ПРОСТІР;

підтвердити відповідність нормативним документам ПРОСТІР щодо управління ризиками;

підтвердити, що його еквайрингова діяльність здійснюється відповідно до міжнародних стандартів та нормативних документів ПРОСТІР (за наявності власної еквайрингової мережі).

1.3. Юридична особа набуває статус учасника ПРОСТІР після виконання всіх процедур та на підставі укладеного договору з Платіжною організацією відповідно до нормативних документів ПРОСТІР

1.4. Учасники ПРОСТІР мають право передавати на аутсорсинг іншим юридичним особам, у тому числі НПЦ, виконання окремих функцій (крім міжбанківських розрахунків та відкриття банківських рахунків). Учасники ПРОСТІР несуть відповідальність за всі помилки, дії або бездіяльність юридичних осіб, яким передано виконання функцій учасників ПРОСТІР.

1.5. Учасники ПРОСТІР, які підключені до Маршрутизатора ПРОСТІР, надають Платіжній організації відповідну звітність щодо діяльності в ПРОСТІР.

Перелік, зразки форм звітності, порядок їх заповнення, періодичність їх складання, терміни та способи подання даних до Платіжної організації ПРОСТІР, а також осіб, які мають право підписувати відповідні форми звітності, визначаються окремим нормативним документом ПРОСТІР.

(глава 1 викладена у редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014)

(главу 1 доповнено новим пунктом 1.5 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018)

Глава 2. Обов'язки НПЦ та інших учасників при підключенні до Маршрутизатора ПРОСТІР

2.1. НПЦ для отримання права надавати послуги учасникам ПРОСТІР повинен відповідати наступним вимогам:

забезпечити виконання інструкцій та протоколів щодо оброблення та маршрутизації транзакцій ПРОСТІР;

розробити програму управління ризиками для контролю ризиків, пов'язаних з діяльністю НПЦ щодо втрати операційного контролю, втрати зв'язку з постачальником послуг зв'язку, забезпечення конфіденційності та безпеки інформації щодо держателів ЕПЗ та транзакцій з їх використанням;

керівництво НПЦ повинно володіти необхідними знаннями та відповідним досвідом для успішного надання таких послуг;

здійснювати моніторинг дотримання стандартів безпеки щодо несанкціонованого розкриття або доступу до конфіденційних даних ПРОСТІР та інших платіжних систем;

діяльність НПЦ повинна відповідати чинному законодавству, нормативним документам ПРОСТІР та міжнародним стандартам карткової безпеки;

зберігати і обробляти конфіденційну інформацію ПРОСТІР таким чином, щоб запобігти несанкціонованому розкриттю, приймати розумні заходи для її захисту.

2.2. Договір між учасниками та НПЦ або іншим банком-учасником, яким надаються послуги процесингу повинен:

включати обов'язкові норми, встановлені ПРОСТІР, в тому числі, але не обмежуючись, щодо: політики, процедур, безпеки, виробничих стандартів;

забезпечувати можливість Платіжній організації проводити фінансові і процесуальні перевірки та загальні огляди НПЦ та учасника, у будь-який час;

містити умови та попередження щодо припинення договору.

(пункт 2.2. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017))

2.3. Учасник несе відповідальність за всю діяльність щодо продуктів і послуг, пов'язану з ПРОСТІР, незалежно від того, чи здійснюється така діяльність напряму або опосередковано через іншого учасника або НПЦ.

Учасник повинен гарантувати, що отримувачі, яким надаються послуги еквайрингу, отримують фінансове покриття за проведені операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

Ці зобов'язання не повинні скасовуватись або змінюватись в будь-якій формі.

(пункт 2.3. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

2.4. Учасник несе відповідальність та відшкодовує Платіжній організації всі зобов'язання та вимоги, що випливають з наступних дій:

пряме або опосередковане використання або участь в процесингу, продуктах, програмах, сервісному обслуговуванні, специфікаціях, стандартах, програмному забезпеченні, апаратних засобах та іншій діяльності яка згадана в цих Правилах, документах Платіжної організації та/або інших нормативних документах ПРОСТІР;

використання торговельних марок та найменувань, що належать ПРОСТІР або технологій ПРОСТІР, у тому числі програмне забезпечення або апаратні засоби щодо будь-якої обробки продуктів ПРОСТІР, використання сервісного обслуговування, специфікацій, стандартів, програмного забезпечення, апаратних засобів, що згадані в цих Правилах, документах Платіжної організації та/або інших нормативних документах ПРОСТІР.

2.5. Платіжна організація не несе відповідальності за наступне, включаючи але не обмежуючись:

механічні або інші поломки, несправності або дефекти АПК, що використовуються для виконання функцій та надання послуг НПЦ;

затримку або ненадання учасникам послуг НПЦ;

втрату або руйнування будь-якої інформації, наданої учасниками до НПЦ;

маршрутизацію НПЦ будь-якої інформації у неповному, неточному вигляді або з іншими помилками.

2.6. Учасники ПРОСТІР несуть повну відповідальність за емісію та еквайринг ЕПЗ ПРОСТІР, в тому числі відповідальність за виконання угод, а також забезпечення відповідності їх діяльності в рамках всіх нормативних вимог ПРОСТІР, включаючи Положення.

2.7. Учасники компенсують Платіжній організації всі вимоги або зобов'язання, які виникають в результаті емісії і еквайрингу ЕПЗ ПРОСТІР.

2.8. Під час роботи з ЕПЗ ПРОСТІР учасники зобов'язані дотримуватись вимог щодо інформаційної безпеки, забезпечувати захист інформації за допомогою засобів криптографічного захисту та засобів технічного захисту інформації у відповідності до нормативних вимог ПРОСТІР та міжнародних стандартів карткової безпеки.

2.9. Учасники-еквайри зобов'язані забезпечити оперативне та якісне обслуговування ЕПЗ ПРОСТІР емітованих іншими учасниками, на своїй інфраструктурі. Не допускається безпідставна відмова в обслуговуванні ЕПЗ ПРОСТІР, емітованих іншими учасниками.

2.10. Операція повернення коштів (“refund”) за торговельними операціями в платіжних терміналах торговельно-сервісних підприємств здійснюється виключно в режимі оф-лайн (без відправлення онлайн авторизаційного запиту до Маршрутизатора ПРОСТІР) та повинна бути включена учасником до клірингового файлу для оброблення Маршрутизатором ПРОСТІР.

*(глава 2 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП
(протокол від 12.02.2014 № 231/2014)*

*(главу 2 доповнити новим пунктом 2.10 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС
“ПРОСТІР” (протокол від 27.10.2016 №323 /2016))*

Глава 3. Права Платіжної організації ПРОСТІР

3.1. Платіжна організація має право:

визначати, формувати та вносити зміни до Правил та інших нормативних документів ПРОСТІР;

формувати вимоги до учасників, операторів послуг платіжної інфраструктури, в тому числі до функціональних і технічних характеристик, для забезпечення послідовності, безпеки та надійності проведення трансакцій;

здійснювати контроль за виконанням учасниками ПРОСТІР договірних зобов'язань та вимог нормативних документів ПРОСТІР, та застосовувати до них заходи впливу у разі їх невиконання;

припинити дію наданого права (дозволу) щодо виконання учасником, оператором послуг платіжної інфраструктури ПРОСТІР відповідних функцій у разі порушення ним умов дозволу тощо;

обмежити або припинити діяльність у ПРОСТІР учасника, оператора послуг платіжної інфраструктури у випадках, обумовлених Правилами та іншими нормативними документами ПРОСТІР;

встановлювати перелік відомостей, що становлять комерційну таємницю;

здійснювати/замовляти розробку та впроваджувати нові/додаткові (модифіковані) продукти ПРОСТІР, а також здійснювати координацію робіт щодо їх розробки та впровадження;

здійснювати розробку та впроваджувати нові/модифіковані операції/послуги ПРОСТІР;

виступати арбітром щодо розгляду спірних операцій в межах ПРОСТІР та вимагати після розгляду спорів відшкодування збитків, що завдані учасником, оператором послуг платіжної інфраструктури Платіжній організації та/або іншому учаснику ПРОСТІР;

визначати напрямки технічного розвитку ПРОСТІР, розширення сфери надання послуг, впровадження нових продуктів ПРОСТІР;

впроваджувати заходи щодо мінімізації ризиків, які виникають в процесі діяльності ПРОСТІР;

встановлювати та змінювати розмір, порядок нарахування та сплати міжбанківських комісійних винагород в рамках функціонування продуктів ПРОСТІР;

укладати відповідні договори з платіжними організаціями інших платіжних систем;

здійснювати запит документів від учасника, що стосуються проведених трансакцій ПРОСТІР;

здійснювати запит статистичних даних щодо діяльності учасників, операторів послуг платіжної інфраструктури та, в разі потреби, користувачів в рамках ПРОСТІР;

здійснювати виїзні перевірки та огляд приміщень учасників ПРОСТІР та/або торговців, проводити розслідування у разі можливого порушення вимог нормативних документів ПРОСТІР або підозри щодо шахрайської діяльності;

проводити періодичний аудит документів та виконання процедур будь-якого учасника на дотримання: специфікацій Маршрутизатора ПРОСТІР, вимог щодо безпеки ПНН, емітентом - процедур перевезення та зберігання бланків ЕПЗ та ЕПЗ ПРОСТІР, процедур емісії та видачі ЕПЗ ПРОСТІР та інших нормативних вимог ПРОСТІР;

визначати перелік та розмір штрафів в разі порушення учасниками та/або торговцями вимог нормативних документів ПРОСТІР;

визначати вимоги до компонентів АПК, порядок та обсяг випробувань компонентів АПК, проводити випробування та перевірки компонентів АПК, видавати постачальникам/розробникам компонентів АПК свідоцтва про функціональну придатність компонентів АПК до використання в ПРОСТІР;

(пункт 3.1. глави 3 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016)

(пункт 3.1. глави 3 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018)

Глава 4. Завдання та функції Ради ПРОСТІР

4.1. Рада є керівним органом, що забезпечує виконання Національним банком функцій Платіжної організації.

4.2. Основними завданнями Ради є:

визначення та забезпечення нормативно-правових, організаційних, технологічних і фінансових умов побудови, функціонування та розвитку ПРОСТІР;

визначення стратегічних напрямів розвитку ПРОСТІР;

забезпечення загальної координації діяльності Платіжної організації, учасників, операторів послуг платіжної інфраструктури та користувачів ПРОСТІР;

забезпечення виконання Національним банком функцій Платіжної організації;

4.3. Основними функціями Ради є:

загальне управління та адміністративне керування ПРОСТІР;

визначення напрямів діяльності та розвитку організаційної структури ПРОСТІР;

вирішення питань щодо прийняття до ПРОСТІР нових учасників;

прийняття рішень щодо припинення, обмеження або призупинення діяльності в ПРОСТІР її учасників;

визначення видів та розміру системних обмежень (лімітів) щодо проведення операцій із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР і забезпечення їх встановлення та використання;

зупинення надання послуг банкам-учасникам ПРОСТІР та списання оплати за їх надання, у разі прийняття Правлінням Національного банку рішення про визнання цих банків неплатоспроможними і введення до таких банків тимчасової адміністрації;

представлення ПРОСТІР у зовнішніх відносинах;

визначення маркетингової політики ПРОСТІР і забезпечення її проведення;

здійснення контролю за виконанням своїх рішень;

затвердження від імені Платіжної організації Правил ПРОСТІР та змін до них, а також методичних, технологічних, технічних і організаційних документів ПРОСТІР щодо:

визначення принципів побудови апаратно-програмного комплексу ПРОСТІР, технічних вимог до його компонентів і організації їх розроблення, випробувань, впровадження та подальшого розвитку;

визначення типів і характеристик ЕПЗ ПРОСТІР;

визначення типів та розміру міжбанківських комісійних винагород, порядку їх розрахунку та розподілу;

визначення порядку проведення взаєморозрахунків і забезпечення покриття ризиків невиконання міжбанківських розрахунків за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР;

визначення правил організації безпеки в ПРОСТІР і забезпечення нагляду за їх виконанням;

визначення ризиків і методів управління ризиками в ПРОСТІР;

визначення порядку та засобів урегулювання конфліктних ситуацій і вирішення спірних питань;

визначення видів та розміру обмежень та засобів встановлення системних обмежень щодо проведення операцій з ЕПЗ ПРОСТІР і забезпечення їх використання;

схем роботи банків-емітентів електронних грошей ПРОСТІР з агентами, в рамках здійснення ними операцій з електронними грошима ПРОСТІР.

(пункт 4.3. глави 4 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

4.4. Рада розглядає та вносить на розгляд Правління Національного банку пропозиції щодо:

затвердження проектів нормативно-правових актів Національного банку, пов'язаних з функціонуванням і розвитком ПРОСТІР;

визначення розмірів відповідних складових комісійних винагород (якщо вони є джерелом доходів Національного банку);

визначення і встановлення тарифів на послуги Платіжної організації учасникам ПРОСТІР;

фінансування напрямів подальшого розвитку ПРОСТІР;

виконання функцій Платіжної організації відповідними структурними підрозділами Національного банку;

інші пропозиції, пов'язані з функціонуванням і розвитком ПРОСТІР.

Глава 5. Функції емітента ЕПЗ ПРОСТІР

5.1. Емітент ЕПЗ ПРОСТІР:

здійснює емісію ЕПЗ ПРОСТІР на підставі та в межах отриманого від Платіжної організації права (ліцензії);

проводить ідентифікацію користувачів ЕПЗ ПРОСТІР у відповідності до вимог законодавства України, нормативно правових актів Національного банку, нормативних документів ПРОСТІР;

здійснює заходи, які забезпечують дотримання вимог законодавства України, яке регулює відносини в сфері запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;

забезпечує якісне обслуговування держателів ЕПЗ у відповідності до укладених договорів та нормативних документів ПРОСТІР і здійснює інформаційне обслуговування за операціями з використанням емітованих ним ЕПЗ ПРОСТІР;

виконує вимоги Платіжної організації щодо забезпечення розрахунків за результатами клірингу;

виконує вимоги Платіжної організації щодо забезпечення захисту інформації в ПРОСТІР та правил інформаційної безпеки;

виконує вимоги регламенту ПРОСТІР;

визначає та встановлює в межах своїх повноважень відповідні комісійні винагороди та обмеження (ліміти) за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, перелік своїх послуг та тарифи на них, а також інформує держателів ЕПЗ щодо їх заміни;

забезпечує надійне функціонування та обслуговування компонентів АПК, за допомогою яких забезпечується виконання процесів його функцій в рамках ПРОСТІР;

своєчасно проводить розрахунки з Платіжною організацією та іншими суб'єктами взаємовідносин в ПРОСТІР;

забезпечує конфіденційність отриманої інформації;

надає держателям ЕПЗ консультативну допомогу у разі виникнення нестандартних ситуацій;

забезпечує розгляд і вирішення конфліктних ситуацій та спірних питань згідно з нормативними документами ПРОСТІР;

забезпечує розроблення, актуалізацію та затвердження внутрішньобанківських нормативних документів, які мають містити:

порядок діяльності учасника щодо емісії ЕПЗ ПРОСТІР;

порядок здійснення операцій, нарахування комісійної винагороди;

опис документообігу і технології оброблення інформації за операціями, що здійснюються з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

систему управління ризиками під час здійснення платіжних операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, включаючи порядок оцінки кредитного, операційного ризику, оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму;

порядок діяльності емітента під час здійснення розрахунків за операціями, що виконані з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, що ним емітовані;

порядок забезпечення емітентом захисту інформації та вжиття інших заходів безпеки під час здійснення користувачами операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, що ним емітовані;

інші процедури, які регулюють питання здійснення платіжних операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, в тому числі, перелік яких вимагається нормативними документами Національного банку.

інші функції, визначені законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку, нормативними документами ПРОСТІР та умовами укладених договорів.

(пункт 5.1. глави 5 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

Глава 6. Функції еквайра ЕПЗ ПРОСТІР

6.1. Еквайр ЕПЗ ПРОСТІР:

здійснює якісне технологічне та інформаційне обслуговування торговців та операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

виконує вимоги Платіжної організації щодо забезпечення розрахунків за результатами клірингу;

виконує вимоги Платіжної організації щодо забезпечення захисту інформації в ПРОСТІР та правил інформаційної безпеки;

виконує вимоги регламенту ПРОСТІР;

визначає та встановлює в межах своїх повноважень відповідні комісійні винагороди за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, перелік своїх послуг та тарифи на них;

забезпечує надійне функціонування та обслуговування компонентів АПК, за допомогою яких забезпечується виконання ним функцій в ПРОСТІР;

здійснює якісне обслуговування держателів ЕПЗ (у тому числі сприяє поверненню втрачених ними ЕПЗ ПРОСТІР тощо);

своєчасно проводить розрахунки з Платіжною організацією та іншими суб'єктами взаємовідносин в ПРОСТІР;

забезпечує конфіденційність отриманої інформації;

надає консультативну допомогу користувачам, іншим учасникам ПРОСТІР в нестандартних ситуаціях;

забезпечує розгляд і вирішення конфліктних ситуацій та спірних питань згідно з нормативними документами ПРОСТІР;

забезпечує розроблення, актуалізацію та затвердження внутрішньобанківських нормативних документів, які мають містити:

порядок здійснення еквайрингової діяльності;

опис документообігу і технології оброблення інформації за операціями, що здійснюються з використанням ЕПЗ ПРОСТІР в платіжних пристроях учасника;

порядок діяльності еквайра під час здійснення розрахунків за еквайринговими операціями, що проводяться з використанням ЕПЗ ПРОСТІР в його платіжних пристроях;

порядок забезпечення еквайром захисту інформації та вжиття інших заходів безпеки під час здійснення користувачами операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

інші процедури, які регулюють питання здійснення держателями ЕПЗ операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, в тому числі перелік яких вимагається нормативними документами Національного банку;

інші функції, визначені умовами укладених договорів, нормативними документами Платіжної організації, нормативно-правовими актами Національного банку та законодавством України;

надає Платіжній організації на регулярній основі актуальну інформацію щодо мережі платіжних пристроїв, які приймають до оплати ЕПЗ ПРОСТІР.

(пункт 6.1 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

(пункт 6.1. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

Глава 7. Функції Розрахункового банку ПРОСТІР

7.1. Розрахунковий банк:

відкриває та веде рахунки, потрібні для проведення розрахунків між учасниками клірингу за операціями із використанням ЕПЗ ПРОСТІР, які включені до клірингу (далі – розрахунки між учасниками клірингу);

відкриває та веде рахунок, на якому обліковуються кошти страхового фонду покриття ризиків неплатежів за операціями з використанням ЕПЗ ПРОСТІР;

приймає клірингові вимоги від Маршрутизатора ПРОСТІР і проводить розрахунки між учасниками клірингу відповідно до регламенту ПРОСТІР і нормативних документів ПРОСТІР щодо взаєморозрахунків;

використовує кошти страхового фонду та забезпечує завершення розрахунків між учасниками клірингу відповідно до умов договорів з ними, регламенту ПРОСТІР і в порядку, визначеному нормативними документами ПРОСТІР щодо взаєморозрахунків;

повідомляє учаснику клірингу, який не виконав своїх зобов'язань за розрахунками, про його борг, а за потреби – про необхідність поповнення внеску до страхового фонду;

надає Платіжній організації та Маршрутизатору ПРОСТІР інформацію про не завершення розрахунків між учасниками клірингу за поточний кліринговий період у розрізі його учасників, які не виконали своїх зобов'язань за розрахунками, та необхідних сум коштів для їх успішного завершення;

вживає заходи у разі невиконання відповідними учасниками ПРОСТІР своїх зобов'язань щодо забезпечення взаєморозрахунків;

забезпечує конфіденційність інформації відповідно до укладених договорів;

бере участь та забезпечує розгляд і вирішення конфліктних ситуацій та спірних питань згідно з нормативними документами ПРОСТІР;

виконує інші функції, визначені законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку, нормативними документами Платіжної організації та умовами укладених договорів.

(пункт 7.1. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 29,03.2017 № 57/7/2017))

Глава 8. Функції Маршрутизатора ПРОСТІР

8.1. Маршрутизатор ПРОСТІР:

забезпечує оперативне керування АПК в межах повноважень, визначених Платіжною організацією;

забезпечує збір, сортування, інформаційне оброблення та зберігання відповідних міжбанківських трансакцій ПРОСТІР та інших платіжних систем, з якими Платіжна організація має договірні відносини щодо забезпечення обслуговування ЕПЗ цих платіжних систем в Україні;

забезпечує обмін інформацією з Розрахунковим банком ПРОСТІР та розрахунковими банками інших платіжних систем, з якими Платіжна організація має договірні відносини щодо забезпечення обслуговування ЕПЗ цих платіжних систем в Україні;

забезпечує за потреби обмін інформацією з інформаційними системами/компонентами інших платіжних систем та виконує інші функції (надає окремі послуги) щодо забезпечення обслуговування ЕПЗ інших платіжних систем в Україні, визначені укладеними договорами;

забезпечує цілодобову безперебійну авторизацію міжбанківських операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР за умови цілодобової роботи їх емітентів та наявності зв'язку з ними;

забезпечує маршрутизацію запитів на авторизацію від еквайра до емітентів та авторизаційних відповідей від емітента до еквайра;

виконує кліринг, формує та передає до Розрахункового банку ПРОСТІР документи на переказ (клірингові вимоги) для проведення взаєморозрахунків між учасниками клірингу;

формує та подає Платіжній організації, відповідним учасникам ПРОСТІР відповідну звітність та інформаційні виписки за результатами клірингу;

забезпечує підтримку бази даних учасників ПРОСТІР та формування потрібних форм звітності для них;

забезпечує конфіденційність інформації відповідно до умов укладених договорів;

визначає перелік своїх послуг, що надаються учасникам ПРОСТІР для забезпечення їх діяльності;

надає консультативну допомогу учасникам в нестандартних ситуаціях;

бере участь та забезпечує розгляд і вирішення конфліктних ситуацій та спірних питань згідно з нормативними документами ПРОСТІР, забезпечує маршрутизацію диспутних операцій;

здійснює ризик-моніторинг авторизаційних запитів та операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, емітованих учасниками, та приймає рішення про відхилення авторизаційного запиту у разі його невідповідності параметрам ризик-моніторингу;

виконує інші функції, визначені законодавством України, нормативними документами ПРОСТІР та умовами укладених договорів.

(пункт 8.1 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

Глава 9. Функції користувачів ПРОСТІР

9.1. Торговець в рамках ПРОСТІР:

забезпечує, що сума безготівкового розрахунку за товари (послуги) незалежно від виду безготівкового розрахунку не повинна перевищувати суми розрахунку за ці товари (послуги) готівкою.

Винятком є окремі види послуг, що визначаються та узгоджуються рішенням Платіжної організації та нормативними документами ПРОСТІР (наприклад, інформаційне обслуговування органів стягнення [податкових, митних та інших державних органів], яким відповідно до закону надано право стягнення до бюджету податків, зборів та інших надходжень), загальна сума на які при використанні ЕПЗ ПРОСТІР може відрізнятись від загальної суми на них під час розрахунків готівкою, на суму комісійної винагороди;

забезпечує якісне обслуговування держателів ЕПЗ під час проведення ними розрахунків за допомогою ЕПЗ ПРОСТІР;

забезпечує (сумісно з еквайром) розміщення зображення торговельних марок ПРОСТІР в місцях, де проводяться розрахунки з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, у порядку, встановленому договором та нормативними документами ПРОСТІР;

здійснює операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР лише в присутності держателя;

дотримується вимог системи безпеки та вимог щодо захисту інформації, в тому числі – встановлених договором з еквайром;

на вимогу еквайра, в строк визначений нормативними документами ПРОСТІР, надає копії документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР;

не копіює дані ЕПЗ ПРОСТІР чи його реквізитів та не вносить повний номер ЕПЗ ПРОСТІР до облікових книг та/або до електронних баз даних комп'ютерних програм торговця тощо;

обслуговує держателів ЕПЗ у межах встановленого еквайром переліку послуг;

проводить навчання та інструктаж касирів, які приймають до оплати ЕПЗ;

забезпечує обмеження доступу сторонніх осіб до роботи з платіжними терміналами, до інформації щодо даних ЕПЗ ПРОСТІР та інформації їх держателів.

9.2. Торговець має право відмовитися від здійснення платіжної операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР у порядку, установленому договором з еквайром, у разі:

закінчення терміну дії ЕПЗ ПРОСТІР, відсутності необхідних ознак його дійсності тощо;

невідповідності між підписом на ЕПЗ ПРОСТІР та підписом на паперовому документі, який оформляється за результатами операції;

введення невірної ПІН;

відмови держателя ЕПЗ надати документ, що ідентифікує його особу, у випадках, передбачених договором та нормативними документами ПРОСТІР, або якщо було виявлено, що особа не має права використовувати ЕПЗ ПРОСТІР;

неможливості виконання авторизації у зв'язку з технічними причинами;

інших причин, визначених нормативними документами ПРОСТІР.

9.3. Права та обов'язки держателів ЕПЗ визначаються відповідними договорами з емітентом, нормативними документами ПРОСТІР, вимогами Національного банку та вимогами діючого законодавства України.

(глава 9 із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

Глава 10. Порядок отримання дозволу на виробництво/персоналізацію ЕПЗ ПРОСТІР

10.1. Дозвіл на виробництво/персоналізацію ЕПЗ ПРОСТІР, включення до Переліку уповноважених виробників та персоналізаторів ЕПЗ ПРОСТІР (далі – Перелік) отримують суб'єкти господарювання (резиденти та нерезиденти) на підставі рішення Ради Платіжної організації (далі – Рішення).

Перелік публікується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (www.bank.gov.ua).

(пункт 10.1 глави 10 викладе зі змінами, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018))

10.2. Дозвіл на виробництво/персоналізацію отримують резиденти, які мають відповідні сертифікати стандартів ISO/IEC, PCI DSS та EMV (далі – Сертифікати), що видані організаціями зі стандартизації, та/або сертифікати, які надають йому право на виробництво та/або персоналізацію ЕПЗ, що видані платіжними організаціями міжнародних платіжних систем.

За окремим зверненням до Платіжної організації банку-емітента та/або виробника - нерезидента до Переліку може бути включений виробник - нерезидент, який має відповідні Сертифікати, що надають йому право на виробництво ЕПЗ, які видані платіжними організаціями міжнародних платіжних систем та/або організаціями зі стандартизації.

Копії відповідних Сертифікатів мають бути надані виробником/персоналізатором Платіжній організації для прийняття відповідного Рішення.

Персоналізація ЕПЗ ПРОСТІР здійснюється виробником/персоналізатором виключно на території України.

Виробник/персоналізатор має відповідати вимогам, встановленим Платіжною організацією.

10.3. Вимоги до виробників/персоналізаторів ЕПЗ ПРОСТІР, дизайну і якості бланків ЕПЗ ПРОСТІР устанавлюються окремими документами Платіжної організації.

*(Розділ II доповнено новою главою 10, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 27.10.2016 №323 /2016))
(главу 10 викладено у новій редакції, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 29.03.2017 №57/7//2017))*

Глава 11. Загальні підстави та умови припинення участі учасника в ПРОСТІР

11.1 Всі учасники ПРОСТІР можуть припинити участь у ПРОСТІР за власним бажанням або з причин, наведених у цій главі.

11.2. Учасник ПРОСТІР повинен звернутися до Платіжної організації із заявою (листом) про припинення участі в ПРОСТІР у строки, передбачені відповідним договором.

11.3. З ініціативи Платіжної організації ініціювання припинення участі в ПРОСТІР її учасника може бути здійснено з таких причин:

невиконання зобов'язань, пов'язаних із розрахунками з іншими учасниками ПРОСТІР;

порушення умов договору з Платіжною організацією та вимог нормативних документів ПРОСТІР;

встановлення факту надання Платіжній організації недостовірної фінансової інформації та/або інших даних, які потрібні для укладання договору, вирішення спорів і конфліктів, забезпечення функціонування ПРОСТІР;

якщо учасник ПРОСТІР не розпочав обслуговування користувачів ПРОСТІР протягом строку, визначеного у бізнес-плані, що відлічується від дати набрання чинності договору з Платіжною організацією.

11.4. Безумовне припинення участі в ПРОСТІР її учасника ініціюється Платіжною організацією на підставі:

рішення Національного банку про ліквідацію банку;

рішення суду про ліквідацію банку чи визнання його банкрутом;

рішення вищого органу управління банку про його ліквідацію;

відкликання банківської ліцензії Національним банком;

на інших підставах, передбачених законодавством України.

11.5. Обмеження або тимчасове зупинення участі в ПРОСТІР її учасника може бути здійснено Платіжною організацією на визначений нею строк у разі:

порушення ним технології роботи в системі;

незадовільної якості обслуговування користувачів ПРОСТІР, незадовільного стану його технічної оснащеності, що впливає на якість обслуговування користувачів ПРОСТІР та/або виконання ними договірних зобов'язань;

грубе порушення вимог щодо інформаційної безпеки та забезпечення захисту об'єктів в ПРОСТІР.

11.6. Учасник ПРОСТІР може продовжити роботу в ПРОСТІР лише після службового розслідування факту порушення ним технології роботи в системі та/або невиконання вимог щодо забезпечення захисту головних об'єктів захисту в ПРОСТІР та усунення недоліків. Розслідування повинно проводитися Платіжною організацією або уповноваженою нею особою протягом 30 (тридцяти) календарних днів з дня прийняття рішення щодо обмеження або призупинення участі в ПРОСТІР.

11.7. За заявою учасника ПРОСТІР чи з власної ініціативи з причин, наведених у цій главі, Платіжна організація приймає обґрунтоване рішення про обмеження, тимчасове зупинення або припинення учасника ПРОСТІР в системі. Після чого сторони договірних відносин виконують відповідні процедури за технологією, визначеною Платіжною організацією.

11.8. Умовами припинення участі ПРОСТІР є:

припинення дії договору з Платіжною організацією;

припинення дії договору з НПЦ або іншим банком-учасником, що його обслуговує в межах ПРОСТІР (якщо учасника обслуговує не власний процесинговий центр);

припинення дії договорів з клієнтами та вилучення з обігу емітованих ним ЕПЗ (для емітента);

припинення дії договорів з торговцями, яких він обслуговує (для еквайра).

(пункт 10.8. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

(пункт 11.8. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017))

11.9. У зв'язку з припиненням своєї участі в ПРОСТІР емітент повинен повідомити своїх клієнтів про припинення дії договору(ів) з ними та/або припинення їх обслуговування за ЕПЗ ПРОСТІР за 60 (шістдесят) календарних днів до настання цієї події. Протягом цього строку клієнти мають отримати залишки коштів на відповідних рахунках (за потреби).

11.10. Участь у ПРОСТІР для учасника припиняється після виконання ним відповідних умов припинення участі в ПРОСТІР з дня припинення дії відповідного договору з Платіжною організацією.

(змінено нумерацію глави та пунктів, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 27.10.2016 №323 /2016))

РОЗДІЛ III. Вимоги до використання торговельної марки, найменувань та знаків, права на які належать Платіжній організації ПРОСТІР

Глава 1. Використання знаків для товарів і послуг

1.1. Учасники та оператори послуг платіжної інфраструктури ПРОСТІР в безумовному порядку визнають право Платіжної організації на інтелектуальну власність, в тому числі знаки для товарів і послуг НСМЕП та ПРОСТІР, логотипи НСМЕП та ПРОСТІР (далі – торговельні марки НСМЕП та ПРОСТІР), назви НСМЕП та ПРОСТІР, а також технології ПРОСТІР і зобов'язуються захищати ці права власності та їхню цілісність шляхом виконання Правил у всіх видах діяльності, включаючи емісію, еквайринг та процесинг.

1.2. Належне використання відповідних позначень, технологій, програмного забезпечення, обладнання та інших цінностей інтелектуальної власності спільно з технологіями, послугами і продуктами ПРОСТІР забезпечується виконанням всіма учасниками ПРОСТІР вимог нормативних документів ПРОСТІР та укладених договорів.

1.3. Учасники та оператори послуг платіжної інфраструктури мають право використовувати торговельні марки НСМЕП, ПРОСТІР і технології ПРОСТІР для забезпечення проведення користувачами операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР та інших фінансових послуг під торговельною маркою НСМЕП, ПРОСТІР на підставі відповідних договорів.

1.4. Оскільки торговельні марки НСМЕП та ПРОСТІР використовуються різними сторонами в рамках ПРОСТІР, всі учасники несуть відповідальність за збереження, захист і підвищення цінності торговельних марок НСМЕП та ПРОСТІР.

1.5. Використання торговельних марок, права на які належать Платіжній організації, повинно відповідати вимогам до дизайну і якості ЕПЗ ПРОСТІР, і такі торговельні марки не повинні будь-яким чином спотворюватися, псуватися, змінюватися чи зображуватися менш помітно ніж будь-які інші торговельні марки.

1.6. Жодна діяльність учасників, операторів послуг платіжної інфраструктури та користувачів НСМЕП та ПРОСТІР не повинна пошкоджувати, зменшувати цінність або погіршувати репутацію торговельних марок НСМЕП та ПРОСТІР, права на які належать Платіжній організації.

Глава 2. Використання назв і торговельних марок, права на які належать Платіжній організації

2.1. Торговельна марка НСМЕП, ПРОСТІР повинна бути зображена на лицьовій стороні ЕПЗ ПРОСТІР (зокрема, платіжної картки), згідно з вимогами документів Платіжної організації до дизайну і якості бланків ЕПЗ ПРОСТІР. Жодні інші торговельні марки не можуть бути зображені на ЕПЗ ПРОСТІР без відповідного дозволу Платіжної організації, за винятком ЕПЗ, емітованих у

рамках реалізації ко-бренд проектів відповідно до вимог цих Правил та законодавства України.

2.2. Емітент має право розміщувати на ЕПЗ ПРОСТІР одночасно дві і більше торговельні марки платіжних систем відповідно до договорів з платіжними організаціями інших платіжних систем, торговельні марки яких розміщені на ЕПЗ ПРОСТІР. На таких ЕПЗ (зокрема, ко-бренд та ко-бейдж картки) розміщуються торговельні марки: НСМЕП, ПРОСТІР, емітента, іншої платіжної системи.

Випуск емітентами платіжних ко-бейджингових/ко-брендингових карток з іншими платіжними системами та/або іншими суб'єктами господарювання в обов'язковому порядку погоджується з Платіжною організацією.

(другий абзац п. 2.2 глави 2 розділу III викладено у новій редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 27.10.2016 №323 /2016))

2.3. Якщо однією з торговельних марок, що наноситься на ЕПЗ ПРОСТІР у рамках реалізації ко-бренд проекту, є торговельна марка міжнародної платіжної системи, то під час здійснення операцій з використанням цього ЕПЗ на території України зазначений ЕПЗ використовується як платіжний інструмент ПРОСТІР.

2.4. Учасники ПРОСТІР та треті особи не можуть використовувати назви НСМЕП, ПРОСТІР, торговельні марки НСМЕП та ПРОСТІР або їх похідні, права на які належать Платіжній організації, як частину своєї назви або знаку для товарів та послуг.

2.5. Торговельні марки НСМЕП, ПРОСТІР, включаючи пов'язані з ними елементи, можуть бути використані для позначення і розповсюдження послуг і продуктів ПРОСТІР, пунктах приймання ЕПЗ ПРОСТІР та інших видів діяльності, що передбачена відповідними договорами та нормативними документами ПРОСТІР.

2.6. Тільки торговельні марки НСМЕП та/або ПРОСТІР можуть бути використані для позначення можливості використання ЕПЗ ПРОСТІР у місцях їх приймання до оплати або видачі готівки.

2.7. Платіжна організація надає кожному учаснику та, за потреби, оператору послуг платіжної інфраструктури невиключне та таке, що не підлягає передачі право (ліцензію) на використання кожної торговельної марки, права на які належать Платіжній організації, тільки в поєднанні з нормативними документами Платіжної організації щодо технологій, продуктів та послуг, на використання яких учасники та оператори послуг платіжної інфраструктури мають відповідний дозвіл.

2.8. Платіжна організація має право захищати свої права щодо використання торговельної марки НСМЕП та ПРОСТІР відповідно до умов укладених договорів та нормативних документів Платіжної організації.

2.9. Учасники та оператори послуг платіжної інфраструктури зобов'язані: визнавати безумовне право власності Платіжної організації на торговельні марки НСМЕП, ПРОСТІР;

не вчиняти жодних дій, які б протидіяли такій власності.

2.10. Учасники та оператори послуг платіжної інфраструктури повинні усвідомлювати, що вони використовують торговельні марки НСМЕП, ПРОСТІР у рамках наданого Платіжною організацією права (ліцензії). У разі неправомірного використання будь-якої з торговельних марок, після звернення Платіжної організації, учасники та оператори послуг платіжної інфраструктури повинні негайно виправити таку діяльність, пов'язану з використанням торговельних марок НСМЕП та ПРОСТІР, права на які належать Платіжній організації.

2.11. У випадку несанкціонованого або нецільового використання торговельних марок НСМЕП, та ПРОСТІР учасниками та/або операторами послуг платіжної інфраструктури, яке може призвести до завдання шкоди торговельним маркам НСМЕП та ПРОСТІР, Платіжна організація залишає за собою право застосування штрафних санкцій, передбачених нормативними документами Платіжної організації та законодавством України за кожним таким випадком.

2.12. Учасник та оператор послуг платіжної інфраструктури ПРОСТІР прямо чи опосередковано не повинен використовувати торговельні марки НСМЕП, ПРОСТІР у відношенні до користувачів або інших учасників у такому вигляді, якщо це може ввести в оману щодо продукту або послуги. До такої діяльності відносяться дії, у результаті яких, прямо чи опосередковано, істинний зміст технології, продукту та/або послуги або будь-яких їхніх аспектів може бути спотворено, заплутано та/або хибно трактовано.

(глави 1-2 розділу III викладено у новій редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

Глава 3. Порядок надання та використання ідентифікаційного номера емітента

3.1. Учасники подають до Платіжної організації відповідну заяву та отримують від неї ідентифікаційний номер емітента (далі – ІНЕ) для використання у всіх видах діяльності в рамках ПРОСТІР.

(у пункті 3.1 внесено зміни, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017))

3.2. У рамках ІНЕ емітентом визначаються діапазони (рейнджі), за якими на підставі заявки до Платіжної організації, реєструються продукти ПРОСТІР згідно з нормативними документами та специфікаціями ПРОСТІР.

3.3. Учасники та НПС несуть відповідальність за всі дії, пов'язані з використанням ІНЕ та будь-яким діапазоном (рейнджом), на використання якого він має дозвіл.

3.4. Учасники та НПС підтверджують, що ІНЕ та відповідні діапазони (рейнджі), будуть використовуватись тільки для еквайрингу, емісії, процесингу та іншої узгодженої з Платіжною організацією діяльності.

3.5. Учасники та НПЦ повинні використовувати тільки ІНЕ, на які вони мають відповідний дозвіл Платіжної організації.

3.6. Кожний учасник та НПЦ повинні мати змогу приймати і обробляти будь-які ІНЕ надані Платіжною організацією, для будь-якої визначеної нею цілі.

3.7. Якщо учасник більше не уповноважений використовувати ІНЕ та/або відповідні діапазони (рейнджі), у такому разі він має:

припинити використовувати такий ІНЕ та відповідні діапазони (рейнджі);
забезпечити перевипуск всіх ЕПЗ ПРОСТІР з використанням ІНЕ та/або діапазону (рейнджу), на який він має дозвіл Платіжної організації.

3.8. Учасники ПРОСТІР та НПЦ зобов'язані протягом трьох робочих днів здійснювати оновлення/налаштування власних програмних комплексів для можливості використання переліку ІНЕ, оновлення для якого надсилається Платіжною організацією, яка виконує функції адміністративного розпорядника блоку ІНЕ.

*(главу 3 розділу III доповнено новим пунктом 3.8 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 27.10.2016 №323 /2016));
(в пункт 3.8 внесено зміни, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017))*

Глава 4. Порядок надання та використання ідентифікаційного номера еквайра

4.1. Учасники подають до Платіжної організації відповідну заяву та отримують від неї ідентифікаційний номер еквайра для використання у всіх видах діяльності в рамках ПРОСТІР.

Ідентифікаційний номер еквайра відповідає значенню ІНЕ.

(до пункту 4.1 внесено зміни, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017))

4.2. Ідентифікаційний номер еквайра використовується для ідентифікації платіжних пристроїв еквайра в ПРОСТІР.

4.3. Учасник, НПЦ несе відповідальність за всі дії, пов'язані з використанням ідентифікаційного номеру еквайра, на використання якого він має дозвіл.

4.4. Учасники та НПЦ підтверджують, що ідентифікаційний номер еквайра буде використовуватись тільки для еквайрингу, процесингу та іншої узгодженої з Платіжною організацією діяльності.

4.5. Учасники та НПЦ повинні використовувати тільки ідентифікаційний номер еквайра, на який вони мають відповідний дозвіл Платіжної організації.

РОЗДІЛ IV. ЕПЗ та продукти ПРОСТІР

Глава 1. Загальні положення

1.1. В рамках ПРОСТІР застосовуються ЕПЗ ПРОСТІР – платіжна картка, мобільний платіжний інструмент та/або інші засоби. Платіжна організація має право запроваджувати нові ЕПЗ та продукти ПРОСТІР.

Якщо нові продукти ПРОСТІР відрізняються за технологією, Платіжна організація проводить їх додаткове тестування.

1.2. Для збереження безпеки, цілісності та надійності роботи ПРОСТІР, безперервного оброблення транзакцій та задоволення різноманітних потреб учасників системи, учасники зобов'язуються дотримуватись технологічних вимог, щодо емісії та використання продуктів ПРОСТІР.

1.3. Емітенти емітують ЕПЗ ПРОСТІР в установленому законодавством порядку на підставі отриманого від Платіжної організації права, в своїх функціональних можливостях обмежуються вимогами нормативних документів ПРОСТІР та міжнародних стандартів карткової безпеки.

1.4. ЕПЗ ПРОСТІР видається його держателю з обов'язковою ідентифікацією власника рахунку. Держателі ЕПЗ ПРОСТІР мають право використовувати ЕПЗ для здійснення операцій відповідно до режимів рахунків та умов договору з емітентом.

1.5. Формат номеру ЕПЗ визначається міжнародним стандартом ISO/IEC 7812 та національним стандартом ДСТУ 3616.

Структура первинного номера ЕПЗ складається з шістнадцяти цифр, що поділяються на три компоненти (Рис.1):

- а) ідентифікаційний номер емітента, що присвоюється ПРОСТІР (перші шість цифр);
- б) унікальний ідентифікатор ЕПЗ (з сьомої по п'ятнадцяту цифри);
- в) контрольна цифра, обчислення якої здійснюється за формулою Люна (остання цифра номеру ЕПЗ).

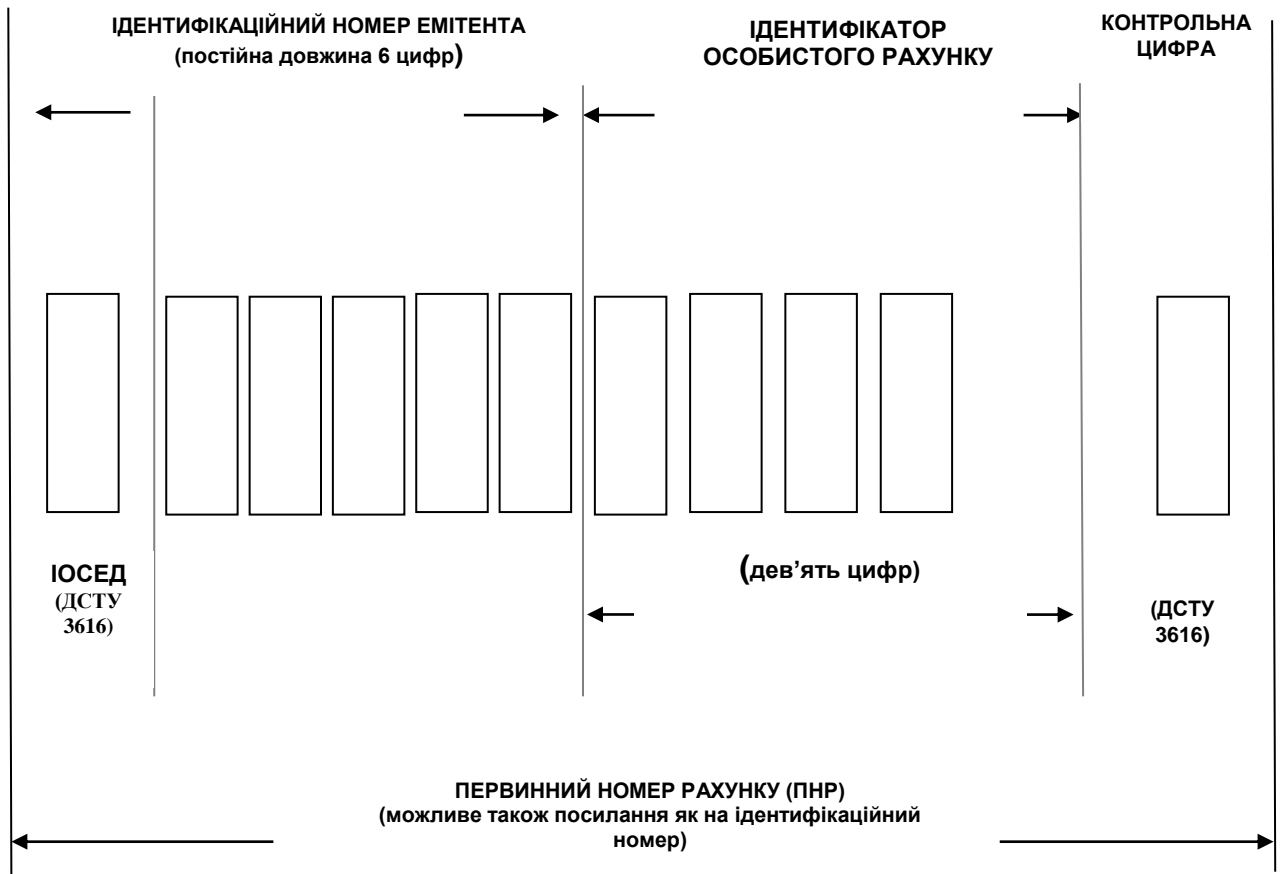

Рис. 1 Структура первинного номера рахунку ідентифікаційної картки

Перша цифра ідентифікатора особистого рахунку (сьома цифра первинного номера ЕПЗ) слугує для розрізнення продуктів у НПС “ПРОСТІР”.

(у пункт 1.5 внесено зміни, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017))

1.6. Емітент зобов'язаний:

повідомляти держателям ЕПЗ про наявність та використання ПНН, який наданий емітентом та у разі технічної можливості (визначається політикою емітента щодо технології виготовлення ПНН) - про вибір/встановлення та використання власного ПНН;

успішно завершити випробувальні тести, щодо емісії ЕПЗ ПРОСТІР та оброблення операцій з їх використанням, відповідно до технологічних вимог ПРОСТІР.

Глава 2. Типи ЕПЗ ПРОСТІР, їх призначення та операції з їх застосуванням

2.1. ЕПЗ ПРОСТІР емітується у вигляді пластикової платіжної картки, з такими типами носіїв для її ідентифікаційних даних:

- магнітна смуга;
- магнітна смуга та чип (EMV-стандарту);

ЕПЗ ПРОСТІР може емітуватися у вигляді контактного/безконтактного платіжного інструменту, мобільного платіжного інструменту, пластикової платіжної картки з чипом (EMV-стандарту).

2.2. ЕПЗ ПРОСТІР поділяються на:

особисті. Держателем особистого ЕПЗ є фізична особа;
корпоративні. Держателем корпоративного ЕПЗ є довірена особа клієнта – юридичної особи або фізична особа-підприємець чи його довірена особа.

2.3. За платіжною схемою ЕПЗ ПРОСТІР поділяються на картки з:
дебетовою функцією. Передбачає здійснення операцій з використанням ЕПЗ в межах залишку коштів на рахунку держателя;

кредитною функцією. Передбачає здійснення операцій з використанням ЕПЗ за рахунок коштів, наданих йому емітентом у кредит або в межах кредитної лінії;

дебетово-кредитною функцією. Передбачає здійснення операцій з використанням ЕПЗ в межах залишку коштів, які обліковуються на його рахунку, а в разі їх недостатності або відсутності – за рахунок наданого банком кредиту.

2.4. ЕПЗ емітуються в спеціально визначених Платіжною організацією діапазонах (рейнджах) присвоєного для емітента ІНЕ та можуть мати інші додаткові функціональні властивості, які визначаються та регулюються нормативними документами Платіжної організації.

2.5. Кожний тип ЕПЗ має додатковий розподіл за функціональним призначенням. Перелік ЕПЗ та їх розподіл за функціональним призначенням, вимоги до якості ЕПЗ ПРОСТІР визначається документами Платіжної організації.

2.6. Магнітна смуга та чип, що використовується на ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжної картки ПРОСТІР, повинна відповідати міжнародним стандартам та специфікаціям для гарантування загальної сумісності та приймання платежів.

2.7. Для ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжної картки з магнітною смугою, платіжної картки з магнітною смугою та чипом (EMV-стандарту) інформація щодо її ідентифікаційних даних повинна бути нанесена згідно вимог технологічних документів ПРОСТІР.

2.8. Дата закінчення терміну дії ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжної картки, що містяться у чипі, повинна відповідати такій же даті закінчення терміну дії ЕПЗ, що закодована на магнітній смузі і відображається на ЕПЗ.

2.9. ЕПЗ ПРОСТІР призначені для застосування їх держателями як технічного засобу для:

запиту залишку по рахунку;
безготівкової оплати за товари та послуги;
одержання готівки через платіжні пристрої;
переказ коштів з власних рахунків на рахунки інших осіб (у тому числі на інші власні рахунки);
інших операцій в рамках ПРОСТІР.

(пункт 2.9. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

2.10. Платіжна організація визначає вимоги щодо дизайну ЕПЗ ПРОСТІР для забезпечення цілісності, безпеки бренду ПРОСТІР та продуктів і безпосереднього визнання товарів та послуг ПРОСТІР.

2.11. Емітенти мають право співпрацювати тільки з уповноваженими Платіжною організацією виробниками бланків ЕПЗ ПРОСТІР.

Емітенти повинні надавати дизайн ЕПЗ ПРОСТІР для затвердження Платіжною організацією з метою дотримання стандартів продуктів ПРОСТІР.

2.12. Виробник бланків ЕПЗ ПРОСТІР несе відповідальність за працездатність усіх додатків що знаходяться на ЕПЗ ПРОСТІР.

(главу 2 розділу IV доповнено новим пунктом 2.12. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

2.13. Емітент має право емітувати ЕПЗ ПРОСТІР, за власним дизайном за умови його узгодження з виробником цих ЕПЗ ПРОСТІР і Платіжною організацією.

2.14. Вимоги до дизайну бланків ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжних карток визначені Платіжною організацією в документах щодо вимог до дизайну та якості бланків ЕПЗ ПРОСТІР. Основною вимогою до дизайну є наявність на ЕПЗ ПРОСТІР обов'язкових реквізитів, що наносяться на нього в графічному вигляді, правильне зображення знаку ПРОСТІР, а також наявність місця для нанесення номера ЕПЗ.

2.15. Обов'язковими реквізитами, що наносяться на ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжної картки в графічному вигляді, є реквізити, які дають змогу ідентифікувати ПРОСТІР та емітента ЕПЗ.

Крім обов'язкових реквізитів ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжної картки має містити реквізити в графічному вигляді, що дають змогу ідентифікувати його держателя.

2.16. На ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжної картки обов'язково мають бути присутні такі графічні реквізити:

- знак НСМЕП (ПРОСТІР);
- логотип та назва емітента;
- номер картки, внесений шляхом індентного друку або тиснення;
- термін дії картки, внесений шляхом індентного друку або тиснення;
- смуга для підпису держателя ЕПЗ;
- номери телефонів клієнтської підтримки, адреса емітента та інше;
- прізвище, ім'я держателя ЕПЗ (необов'язково на картках “миттєвого випуску”) внесені шляхом індентного друку або тиснення;
- трьохзначний код перевірки достовірності платіжної картки.

(пункт 2.16. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 27.08.2015 № 278/2015))

(пункт 2.16. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

2.17. Платіжна організація повідомляє виробників ЕПЗ ПРОСТІР про емітентів та інших замовників, які мають право укласти з ними договори про придбання бланків ЕПЗ (платіжних карток).

Виробник виготовляє бланки ЕПЗ ПРОСТІР за заявкою емітента на підставі укладеного з ним договору. Емітент, на вимогу Платіжної організації, надає копії цих заявок Платіжній організації.

2.18. Емітент зобов'язаний проводити огляд бланків ЕПЗ та ЕПЗ ПРОСТІР перед транспортуванням для виявлення втрачених бланків ЕПЗ та ЕПЗ ПРОСТІР та негайно повідомляти офіційного постачальника, відповідні правоохоронні органи та власну службу безпеки, якщо відвантаженні ЕПЗ ПРОСТІР не були отримані у визначений термін та/або вантаж з ЕПЗ ПРОСТІР пошкоджено/відкрито або відсутня його частина.

2.19. Емітент може виконувати з емітованими ним ЕПЗ ПРОСТІР такі нефінансові операції:

встановлювати та змінювати ліміти/обмеження щодо використання ЕПЗ ПРОСТІР;

вносити/видаляти ЕПЗ до/з емітентського та системного стоп-списку;

робити запити на документи (у торговців/інших еквайрів) за проведеними операціями із застосуванням емітованих ним ЕПЗ ПРОСТІР;

проводити розслідування щодо повернення коштів за платежами у разі виявлення системних помилок або порушення нормативних вимог ПРОСТІР учасниками та/або користувачами;

інші операції, визначені нормативними документами ПРОСТІР.

2.20. ЕПЗ ПРОСТІР можуть мати додаткові властивості (додатки) та містити додаткову інформацію, що дозволяє держателям використовувати їх як технічний засіб для:

проведення платежів цільового призначення, в залежності від укладених договорів та видів діяльності отримувачів (зокрема платежів бюджетній сфері), використовуючи додатковий (спеціальний) код валюти. Розрахунки за такими операціями можуть проводитись за схемою визначеною у відповідних договорах;

ідентифікації держателя (посвідчення особи, студентський квиток, пенсійне посвідчення, страхове посвідчення, тощо).

Дизайн ЕПЗ ПРОСТІР з такими додатками має дозволяти візуально ідентифікувати ці додатки.

Створення ЕПЗ ПРОСТІР з додатковими властивостями здійснюється за письмовою заявкою емітента до Платіжної організації.

2.21. Емітент має право реалізовувати програми лояльності для своїх клієнтів шляхом часткового повернення коштів на поточний рахунок клієнта, який відкритий у цього емітента, під час здійснення ним оплати за товари та послуги з використанням ЕПЗ ПРОСТІР з функцією кешбек.

Для продуктів ПРОСТІР з функцією кешбек Платіжна організація має право встановлювати підвищений розмір міжбанківської комісійної винагороди в порівнянні з іншими продуктами (послугами) ПРОСТІР.

Емітент ЕПЗ ПРОСТІР зобов'язаний забезпечити повернення на поточний рахунок клієнта коштів у розмірі не менше ніж процент, встановлений Платіжною організацією, від суми операції оплати за товари та послуги, які ініційовані цим клієнтом із застосування ЕПЗ ПРОСТІР з функцією кешбек.

Термін повернення банком коштів на рахунок клієнта за операцією кешбек не має перевищувати одного місяця.

Процент повернення коштів, умови отримання та порядок використання ЕПЗ ПРОСТІР з функцією кешбек визначаються емітентом ЕПЗ ПРОСТІР та обумовлюються в договорі між емітентом та держателем ЕПЗ ПРОСТІР з функцією кешбек.

(нумерацію пунктів глави 2 змінено з 2.12 - 2.19 на 2.13 – 2.20 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))
(главу 2 доповнено новим пунктом 2.21 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018))

Глава 3. Операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР з технологією безконтактних платежів

3.1. ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді безконтактної картки дає можливість держателю ініціювати проведення фінансових операцій шляхом бездротового високочастотного зв'язку малого радіусу дії між картою та платіжним терміналом (на відстані до 10 сантиметрів).

3.2. Безконтактна платіжна картка ПРОСТІР (далі – безконтактна картка) має відповідати вимогам специфікацій до безконтактних карток ПРОСТІР стандарту EMV і містить два інтерфейси (контактний і безконтактний), які взаємодіють з чипом.

3.3. Інформація, що є необхідною для проведення трансакцій, зберігається на чипі безконтактної картки.

3.4. Держатель картки для здійснення безконтактної оплати не зобов'язаний передавати касиру/торговцеві безконтактну картку для проведення цієї операції через платіжний пристрій.

3.5. Держателю безконтактної картки для здійснення оплати за товари або послуги необхідно дотримуватись інструкцій з проведення розрахунків із використанням безконтактних карток.

3.6. Застосування безконтактного способу оплати можливе в платіжних терміналах, які позначений відповідним символом безконтактної оплати та ПРОСТІР.

3.7. Емітент безконтактної картки та еквайр платіжного терміналу мають забезпечити можливість розрахуватися картою шляхом контактної зчитування чипа/магнітної смуги, у разі якщо безконтактна технологія у місці розрахунку не підтримується або не виконані умови проведення операції через безконтактний інтерфейс.

3.8. Операції безконтактної оплати із використанням безконтактних карток на суму до 100 гривень дозволені без проведення додаткової автентифікації її держателя шляхом введення ПІН-коду/підписання чеку.

3.9. Операції безконтактної оплати із використанням безконтактних карток на суму включно або більше 100 гривень повинні здійснюватись із обов'язковим проведенням автентифікації її держателя шляхом введення ПІН-коду/підписання чеку.

3.10. За операціями безконтактної оплати проїзду в транспортних засобах (згідно із визначеним Платіжною організацією переліком кодів категорії торговців, додаток 1) на суму до 50 гривень торговець має право не надавати держателю чек згідно вимог цих Правил.

3.11. Всі операції безконтактної оплати повинні проводитись із обов'язковим надсиланням онлайн авторизаційного запиту від еквайра до емітента.

3.12. Еквайр має право встановлювати наступні ліміти для проведення операцій із використанням безконтактних карток:

ліміт терміналу на проведення безконтактної операції. У випадку перевищення такого ліміту, транзакція не може бути оброблена за допомогою безконтактного інтерфейсу, і операція має бути оброблена у будь який інший спосіб;

ліміт терміналу на проведення операції в оф-лайн режимі. У випадку перевищення такого ліміту, транзакція має бути оброблена шляхом надсилання онлайн авторизаційного запиту від еквайра до емітента. В ПРОСТІР такий ліміт для всіх терміналів становить нуль гривень.;

ліміт терміналу на проведення автентифікації держателя картки. У випадку перевищення такого ліміту, транзакція має бути оброблена із обов'язковою автентифікацією держателя ЕПЗ ПРОСТІР.

3.13. Операція безконтактної оплати ініційована із використанням безконтактного інтерфейсу, прирівнюється до операції із використання ЕПЗ ПРОСТІР з чипом EMV-стандарту.

3.14. Фінансова відповідальність за таку операцію покладається на емітента згідно вимог цих Правил.

(розділ IV доповнено новою главою 3 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))
(змінено нумерацію глав 3 – 6 відповідно на 4 - 7 та відповідно змінено нумерацію пунктів у цих главах згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

Глава 4. Порядок емісії та видачі клієнту ЕПЗ ПРОСТІР

4.1. Відкриття поточних рахунків для держателів ЕПЗ здійснюється відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку.

4.2. ЕПЗ ПРОСТІР є власністю емітента і може передаватись у власність або надаватися в користування клієнту відповідно до умов договору, на підставі якого надається та використовується ЕПЗ ПРОСТІР.

4.3. Перед укладанням договору емітент зобов'язаний ознайомити клієнта з умовами одержання ЕПЗ ПРОСТІР, переліком необхідних для пред'явлення документів, тарифами на обслуговування та правилами користування ЕПЗ ПРОСТІР і порядок повідомлення клієнта про їх зміну. Ця інформація має бути викладена в доступній формі, а також надаватися в письмовій або електронній формі клієнтам та їх довіреним особам за їх бажанням.

4.4. У договорі між клієнтом і емітентом повинні бути визначені предмет договору, права, обов'язки клієнта та емітента, їх відповідальність, тип ЕПЗ, порядок обслуговування рахунку, види операцій, які клієнт має право здійснювати з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, правила та максимальний строк їх виконання, порядок вирішення спорів.

Договір між клієнтом і емітентом має містити норму про те, що ЕПЗ ПРОСТІР не повинні використовуватися з метою, що суперечить законодавству України, включаючи придбання заборонених товарів і послуг.

(пункт 3.4. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

4.5. Емітент зобов'язаний ознайомити клієнта з тарифами на обслуговування операцій із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, чинними на час укладання договору.

(пункт 3.5. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

4.6. Один з примірників договору має бути переданий клієнту під підпис.

4.7. У разі зміни емітентом умов договору (умов обслуговування рахунків, тарифів тощо) останній зобов'язаний шляхом, що передбачений договором, повідомити про це клієнта в термін, визначений чинним законодавством України.

4.8. Як додаток до договору емітент надає клієнту правила користування ЕПЗ ПРОСТІР та порядок забезпечення емітентом та клієнтом безпеки під час застосування ЕПЗ ПРОСТІР.

4.9. Емітент на підставі договору має право видати додатковий ЕПЗ ПРОСТІР фізичній особі - резиденту за умови надання власником рахунку-резидентом цій фізичній особі права на його отримання.

4.10. Емітент у межах своїх повноважень, визначених нормативними документами ПРОСТІР та згідно умов укладених договорів з держателями ЕПЗ встановлює розміри лімітів на виконання операцій з застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР.

4.11. Клієнт під час одержання ЕПЗ ПРОСТІР повинен на панелі для підпису на картці поставити свій підпис.

4.12. У разі видачі ЕПЗ ПРОСТІР, що передбачає здійснення розрахунків з його використанням за кредитною схемою, до заяви-анкети може додатково включатися інформація, яка потрібна для надання кредиту у відповідності до вимог нормативно-правових актів Національного банку та внутрішніх нормативних документів емітента.

4.13. Загальні вимоги до умов договору про надання ЕПЗ ПРОСТІР визначаються нормативно-правовими актами Національного банку щодо емісії ЕПЗ.

4.14. Термін дії ЕПЗ ПРОСТІР обумовлюється договором між емітентом і клієнтом та обмежується максимальним строком:

для ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжних карток з магнітною смугою – 3 роки;

для ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжних карток з магнітною смугою та чипом – 5 років;

ЕПЗ ПРОСТІР у вигляді платіжної картки є дійсним до зазначеного в ньому останнього дня місяця та року (включно). Після завершення терміну дії ЕПЗ операції із його застосуванням неможливі.

4.15. Заміна ЕПЗ ПРОСТІР клієнту на новий здійснюється за ініціативи:

клієнта – у разі виходу ЕПЗ з ладу з будь-яких причин чи його втрати/викрадення;

емітента – у разі закінчення терміну дії ЕПЗ, виявлення можливої компрометації даних ЕПЗ або згідно з іншими умовами зазначеними в договорі.

У разі проведення заміни ЕПЗ з ініціативи емітента він зобов'язаний завчасно повідомити про це його держателя.

4.16. Забороняється стягнення плати (комісійної винагороди) з держателя ЕПЗ за здійснення розрахунків ЕПЗ ПРОСТІР щодо покупки товарів/послуг в підприємствах торгівлі/сервісу.

4.17. За умови неможливості виконання з будь-яких причин операції переказу коштів із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, клієнт - фізична особа має право без використання ЕПЗ за своїм дорученням (заявою) здійснювати переказ коштів з цього рахунку на інші власні рахунки і на рахунки інших осіб, здійснити одержання готівки, повернення кредиту та процентів за ним, а також сплату комісійної винагороди за розрахунково-касове обслуговування.

4.18. Переказ коштів з рахунків без використання ЕПЗ ПРОСТІР клієнтами - фізичними особами має здійснюватися з дотриманням установленого режиму використання рахунків та оформленням відповідних розрахункових документів, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку з питань безготівкових розрахунків.

4.19. Юридична особа та фізична особа-підприємець визначають держателів своїх корпоративних платіжних карток і зазначають їх у договорі з емітентом.

4.20. Зарахування (поповнення) коштів на рахунок фізичної особи, доступ до якого здійснюється із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР може виконуватися за рахунок унесення в установленому порядку готівки через каси емітента, їх агентів та інших банків, банкомати, які підтримують ці функції (депозитні банкомати), шляхом переказу коштів з інших власних рахунків, за рахунок

наданого кредиту, за рахунок процентів, нарахованих на залишок коштів на рахунку, а також з рахунків інших фізичних та юридичних осіб за їх дорученням (у т. ч. заробітної плати, гонорарів, пенсій, авансів та компенсацій витрат на відрядження тощо) та інших операцій, що не є доходами від підприємницької діяльності.

4.21. Зарахування (поповнення) коштів на рахунок юридичної особи, доступ до якого здійснюється із застосуванням ЕПЗ здійснюється з її поточних рахунків, за рахунок наданого кредиту, за рахунок процентів, нарахованих на залишок коштів рахунку, за рахунок готівки, що вноситься в установленому порядку до каси емітента та інших операцій, що не суперечить чинному законодавству.

Глава 5. Загальний порядок здійснення еквайрингу за ЕПЗ ПРОСТІР

5.1. Еквайринг здійснюється згідно з нормативними документами ПРОСТІР та на підставі договорів, що укладені еквайром з Платіжною організацією, учасниками та користувачами ПРОСТІР.

5.2. Еквайр встановлює перелік послуг, які він надає держателям ЕПЗ ПРОСТІР, а також встановлює розміри комісійної винагороди за еквайринг, що стягується ним з користувачів ПРОСТІР.

5.3. Усі операції із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР можуть бути здійснені в будь-якій точці обслуговування за наявності відповідного обладнання, якщо інше не обумовлено умовами договору між емітентом і клієнтом.

Учасники ПРОСТІР, що здійснюють обслуговування держателів ЕПЗ, не мають права самостійно приймати рішення про відмову держателям ЕПЗ в обслуговуванні, крім випадків, передбачених нормативними документами Платіжної організації щодо операцій із застосуванням платіжних карток, та дискримінувати клієнтів інших учасників ПРОСТІР.

5.4. Перед укладанням угоди з торговцем, еквайр повинен чітко окреслити фінансову відповідальність торговця і переконатися, що діяльність торговця відповідає нормативним вимогам ПРОСТІР та чинному законодавству України.

Еквайр має право згідно з внутрішнім розпорядком перевірити відсутність інформації щодо діяльності торговця та будь-яких пов'язаних з торговцем осіб, яка підриває ділову репутацію торговця (наприклад, шляхом аналізу кредитної та фінансової звітності, податкової декларації та іншої інформації, що може бути доступна еквайру відповідно до законодавства України).

(пункт 5.5. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

5.5. Еквайр повинен провести фізичний огляд торгових приміщень торговця, для додаткового підтвердження легітимності його діяльності.

5.6. Для торговців з високим рівнем ризику, залежно від виду його комерційної діяльності та категорії торгового підприємства, еквайр також повинен отримати детальний опис такої бізнес-діяльності.

5.7. Договір між еквайром та торговцем має передбачати право еквайра та/або Платіжної організації, обмежити або припинити відповідний договір з торговцем.

(пункт 5.8. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

5.8. Еквайр повинен зберігати архів документів, що містять дані відносно торговця, включаючи будь-яку інформацію, пов'язану з розслідуваннями, протягом 2 років після припинення дії відповідної угоди.

5.9. Пункти прийому до оплати ЕПЗ ПРОСТІР повинні бути позначені знаком ПРОСТІР.

Торговці, що позначають свої торгові точки знаком ПРОСТІР для прийому до оплати, погоджуються приймати відповідні ЕПЗ зі знаками ПРОСТІР для оплати товарів та послуг. Якщо держатель вказує, що він хоче здійснити оплату за допомогою ЕПЗ ПРОСТІР, торговець повинен здійснити та обробити таку транзакцію згідно з вимогами ПРОСТІР.

5.10. Еквайри зобов'язані виконувати вимоги, встановлені Платіжною організацією щодо технологій, які використовуються в місці обслуговування держателів ЕПЗ для забезпечення єдиної системи обробки даних. Наприклад, платіжні пристрої повинні відповідати сумісним стандартам і специфікаціям щодо зчитування даних магнітної смуги та чипу.

5.11. Еквайр здійснює обслуговування торговців і виконання розрахунків за операціями, які здійснені із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР через платіжні термінали, на підставі договору, що укладається з урахуванням вимог нормативно-правових актів Національного банку щодо емісії ЕПЗ і здійснення операцій з їх застосуванням.

5.12. Еквайр здійснює контроль за дотриманням торговцем вимог договору та нормативних вимог ПРОСТІР, що стосуються здійснення операцій із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР. У разі неодноразового порушення торговцем цих вимог він вживає необхідних адекватних заходів, які передбачені угодою між еквайром та торговцем, або розриває угоду, та передає інформацію про такого торговця в Платіжну організацію.

5.13. Еквайр проводить підготовчу роботу з торговцем, що необхідна для забезпечення виконання операцій із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, і передає торговцю рекламні та методичні документи (інструкції тощо), що потрібні для обслуговування держателів ЕПЗ і терміналів, а також безкоштовно надає йому консультації, що пов'язані із здійсненням операцій із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР.

5.14. Еквайр переказує кошти на рахунок торговця за операціями попереднього(их) дня(ів) із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР згідно з регламентом ПРОСТІР, якщо інше не передбачено договором.

5.15. Еквайр акцептує всі транзакції торговельних терміналів торговця, якщо торговцем не були порушені умови договору і технологія роботи з терміналами.

Неакцептування еквайром трансакцій можливе за наявності таких порушень:

несвоєчасне розвантаження платіжних терміналів з вини торговця, якщо це призвело до приймання для оплати ЕПЗ ПРОСТІР, внесених до стоп-списку, та ЕПЗ ПРОСТІР, що емітовані учасниками, діяльність яких припинена в ПРОСТІР;

доведено несанкціоноване втручання у функції торговельного терміналу. У цьому разі еквайр має право не акцептувати трансакції тих ЕПЗ ПРОСТІР, які внесені до актуального стоп-списку, а також трансакції, що не прийняті ним та/або емітентом;

доведено, що трансакції були шахрайськими і це було відомо торговцю.

5.16. Еквайр надає торговцю виписки з його рахунку за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР у порядку та в терміни, установлені в договорі, а також необхідні роз'яснення щодо них.

5.17. Придбані із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР товари можуть бути повернені торговцю, який їх продав, згідно з вимогами законодавства України.

(пункт 5.18. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

5.18. Повернення коштів за повернений товар, неотриману (неякісну) послугу торговця здійснює у безготівковій формі шляхом проведення кредитової операції з переказом на рахунок держателя ЕПЗ.

5.19. Еквайр на підставі договору з Платіжною організацією має право створювати власні мережі платіжних пристроїв, що обслуговують ЕПЗ ПРОСТІР, та надавати торговцям послуги щодо технологічного, інформаційного обслуговування операцій із застосуванням ЕПЗ.

5.20. Еквайр щоквартально до 20 числа поточного місяця за звітним кварталом, надає Платіжній організації інформацію щодо його платіжних пристроїв (банкоматів, банківських та платіжних терміналів), які обслуговують ЕПЗ ПРОСТІР.

Інформація щодо платіжних пристроїв еквайра має містити:

адресу місцезнаходження (область, район, місто вулиця, будинок);

місце розташування (назва торгової мережі, магазину, відділення тощо);

режим роботи;

вид розміщення (внутрішнє/зовнішнє);

можливість прийому карток із чипом .

Порядок подання еквайрами інформації, зазначеної у цьому пункті, здійснюється шляхом надсилання електронного повідомлення засобами електронної пошти Національного банку на адресу Платіжної організації.

(главу 5. доповнено новим пунктом 5.21, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

5.21. Якщо функції еквайрингу виконує небанківська установа, то розрахунки з торговцями за операції із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР за договором з еквайром виконує банк - учасник ПРОСТІР.

5.22. Торговець не має права:

відмовляти держателям ЕПЗ у виконанні операцій з застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, які належним чином представлені до оплати, повністю чи частково в межах гарантованого еквайром переліку послуг. Винятком є технічні причини (несправність устаткування, відсутність зв'язку тощо), обмеження, встановлені емітентом ЕПЗ та на власний розсуд, згідно інструкцій наданих еквайром, розглядати питання про прийняття ЕПЗ ПРОСТІР в обставинах, які створюють не виправданий ризик, наприклад, якщо передбачається продаж товарів високої вартості, але ЕПЗ ПРОСТІР не підписана, і держатель ЕПЗ не має ніяких інших документів які його ідентифікують;

установлювати торговельні надбавки на товари (послуги), оплата яких здійснюється із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, порівняно з їх ціною під час оплати готівкою. За винятком окремих видів послуг, що визначаються та узгоджуються рішенням Платіжної організації та нормативними документами ПРОСТІР, загальна сума на які при використанні ЕПЗ ПРОСТІР може відрізнятись від загальної суми на них під час розрахунків готівкою, на суму комісійної винагороди.

5.23. Під час проведення платіжної операції касир торговця обов'язково повинні: перевіряти термін дії ЕПЗ; порівнювати підпис держателя ЕПЗ на чеку з підписом на ЕПЗ (платіжній картці); звіряти номер ЕПЗ, який присутній на ЕПЗ (платіжній картці) з номером, який зазначається на платіжному терміналі та з номером, який друкується на чеку.

У випадку, якщо підпис на чеку не співпадає з підписом на ЕПЗ (платіжній картці) та у разі виникнення сумніву в приналежності ЕПЗ його пред'явнику, касир має право перевірити документ, який посвідчує особу пред'явника ЕПЗ.

5.24. Еквайр не має права зобов'язувати торговець, а торговець не має права вимагати від держателя ЕПЗ:

уведення ПІН як засобу ідентифікації держателя, якщо це не передбачено умовами використання ЕПЗ ПРОСТІР або правилами виконання певної операції;

пред'явлення документів, які посвідчують особу, як засобу ідентифікації держателя (за винятком випадків, якщо торговець має доручення еквайра здійснити перевірку документів певного суб'єкта переказу за результатами моніторингу для його належної ідентифікації або у разі виникнення сумніву в приналежності ЕПЗ його пред'явнику);

підписання розрахункового документа за операцією (квитанції платіжного терміналу тощо або будь-яких інших документів за операцією) у разі якщо держатель виконав свою ідентифікацію засобами, передбаченими технологією ПРОСТІР (наприклад, шляхом введення ПІН);

проведення операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР без фактичної участі держателя.

5.25. Учасники ПРОСТІР і торговці зобов'язані забезпечити такі умови для обслуговування держателів ЕПЗ, які гарантували б збереження конфіденційності ПН та інших важливих реквізитів ЕПЗ ПРОСТІР.

5.26. Якщо трансакція була відхилена емітентом, така трансакція не повинна бути обробленою за жодних обставин.

5.27. Еквайр має повернути ЕПЗ ПРОСТІР, вилучений платіжним пристроєм, який за ним зареєстрований:

держателю за його безпосереднім письмовим зверненням до еквайра у 14 (чотирнадцяти) денний строк з моменту вилучення ЕПЗ ПРОСТІР. Держатель зобов'язаний пред'явити документ, що посвідчує його особу, при цьому емітент на вимогу держателя, зобов'язаний надіслати листа еквайру із зазначенням реквізитів ЕПЗ та документа, що посвідчує особу держателя, з вказівкою повернути ЕПЗ держателю після його ідентифікації;

емітенту за його письмовим зверненням, у 30 денний строк з моменту вилучення ЕПЗ ПРОСТІР, попередньо розрізавши ЕПЗ згідно з вимогами нормативними документів ПРОСТІР та скласти відповідний документ про приймання-передачу ЕПЗ ПРОСТІР.

Еквайр зобов'язаний знищити ЕПЗ ПРОСТІР у встановленому порядку після закінчення терміну його дії, якщо емітент чи держатель ЕПЗ не звернулися до нього щодо його повернення.

(пункт 5.27. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

5.28. Учасник ПРОСТІР, який здійснює свою роботу одночасно в НСМЕП на базі національних стандартів та ПРОСТІР, має забезпечити можливість налаштування програмного забезпечення своїх банкоматів для їх одночасної роботи в таких системах.

(главу 5 доповнено пунктом 5.28 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014))

(змінено нумерацію пунктів 5.21 – 5.28 відповідно на 5.22- 5.29 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

5.30. Платіжні пристрої (банківські автомати, платіжні термінали, програмно-технічні комплекси самообслуговування тощо), що підтримують вимоги стандартів EMV та сертифіковані EMV, можуть використовуватись за призначенням у ПРОСТІР без додаткової сертифікації.

Еквайри ПРОСТІР здійснюють контроль за наявністю, придатністю та терміном дії відповідних сертифікатів на платіжні пристрої, які ними використовуються.

Учасники ПРОСТІР, які для забезпечення своєї діяльності використовують програмні комплекси процесингових систем, що мають сертифікати міжнародних платіжних систем, можуть користуватися цими програмними комплексами за призначенням у ПРОСТІР без додаткової їх сертифікації..

(главу 5 розділу IV доповнено новим пунктом 5.30, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 27.10.2016 №323 /2016))

Глава 6. Загальний порядок здійснення операцій без фізичної присутності ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки)

6.1. До операцій без фізичної присутності ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки) відносяться операції телефонного/поштового замовлення (МО/ТО) та електронної комерції.

6.2. Емітенти несуть фінансову відповідальність за всі операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки), які вони авторизували.

6.3. При проведенні трансакції за операцією телефонного/поштового замовлення (МО/ТО) або електронної комерції є обов'язковим формування та відправка до емітента авторизаційного он-лайн запиту.

6.4. Авторизаційний запит за операцією телефонного/поштового замовлення (МО/ТО) або електронної комерції обов'язково має містити номер ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки), трьохзначний код перевірки достовірності ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки), дату закінчення терміну дії ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки).

6.5. Трансакція за операцією телефонного/поштового замовлення (МО/ТО) або електронної комерції має бути ідентифікована еквайром в авторизаційному запиті та кліринговому записі відповідним значенням параметру такої операції згідно його специфікації міжхостового інтерфейсу.

6.6. Чек за операцією електронної комерції має містити такі реквізити: ідентифікатор еквайра та торговця або інші реквізити, що дають змогу їх ідентифікувати;

назву магазину та/або Інтернет-адресу торговця (URL);

номер ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки) держателя;

дату та час здійснення операції;

суму та валюту операції;

суму комісійної винагороди;

унікальний номер операції, що ідентифікує операцію в ПРОСТІР (RRN);

код авторизації;

опис товару/послуги;

дату та час здійснення кожної окремої операції (для агрегованих трансакцій);

суму та валюту кожної окремої операції (для агрегованих трансакцій).

6.7. Торговець зобов'язаний зображувати/надавати держателю дані щодо номера ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки) держателя в режимі он-лайн або на чеку тільки в неповному вигляді (перші 6 та останні 4 цифри номеру ЕПЗ ПРОСТІР).

6.8. Сайт торговця, який дає змогу здійснити операцію електронної комерції, має містити, зокрема, такі реквізити:

зображення торговельної марки ПРОСТІР;

вичерпний опис товару/послуги;

інформацію щодо можливості та порядку повернення товару/коштів;

контактну інформацію торговця;
 інформацію щодо доставки товару;
 інформацію щодо збереження особистих даних покупця.

(розділ IV доповнено новою главою 6 згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 27.08.2015 № 278/2015))

Глава 7. Відповідальність за операції здійснені з використанням ЕПЗ у вигляді платіжних карток з магнітною смугою та чипом EMV-стандарту

7.1. Емітент несе відповідальність за інформацію та значення параметрів, що міститься у чипу платіжної картки з магнітною смугою та чипом EMV-стандарту.

7.2. Емітент несе відповідальність за підроблені (шахрайські) операції за платіжними картками з чипом (EMV-стандарту), якщо:

транзакція проводилась в платіжному пристрої за EMV-стандартом;

транзакція ініційована з використанням чипу (в тому числі через безконтактний інтерфейс) правильно оброблена відповідно до стандартів EMV та технологічних вимог ПРОСТІР;

транзакція авторизована емітентом або його НПЦ згідно з вимогами стандартів EMV та технологічними вимогами ПРОСТІР;

(пункт 7.2.зі змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))

7.3. Еквайр несе відповідальність за підроблені (шахрайські) операції за платіжними картками з чипом (EMV-стандарту), якщо:

транзакція відбувалась без зчитування даних з чипу або була проведена в платіжному пристрої який не відповідає вимогам EMV-стандарту;

на момент проведення транзакції платіжну картку було внесено до системного стоп-списку;

транзакція не авторизована емітентом.

РОЗДІЛ V. Процесинг транзакцій та порядок формування документів за ними

Глава 1. Процесинг операцій за продуктами ПРОСТІР

1.1. Типова транзакція ПРОСТІР щодо оплати товарів/послуг або видачі грошових коштів, яка проходить через Маршрутизатор ПРОСТІР - включає в себе два етапи: авторизацію та кліринг.

1.2. Авторизація являє собою процедуру підтвердження або відхилення транзакції емітентом або особою, уповноваженою емітентом до того як буде завершено покупку або видачу готівки.

1.3. Процедура проведення в ПРОСТІР типової транзакції щодо безготівкової оплати за товари/послуги включає в себе такі етапи:

(пункт 1.3. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

держатель ЕПЗ надає торговцю для оплати ЕПЗ ПРОСТІР/вставляє ЕПЗ ПРОСТІР в банкомат;

платіжний термінал в точці продажу/банкомат зчитує дані, що записані на магнітну смугу або чип ЕПЗ с;

платіжний термінал/банкомат через встановлені захищені канали зв'язку передає інформацію з ЕПЗ ПРОСТІР та суму трансакції до еквайра;

еквайр перетворює отриману інформацію, щодо трансакції, в авторизаційний запит і передає його через встановлені захищені канали зв'язку до Маршрутизатора ПРОСТІР;

Маршрутизатор ПРОСТІР направляє авторизаційний запит на розгляд до емітента. У деяких випадках, наприклад, коли зв'язок з емітентом відсутній, Маршрутизатор ПРОСТІР може виконувати обробку даних з заміщенням емітента і здійснювати авторизацію;

при надходженні міжбанківського авторизаційного запиту до емітента – перевіряється можливість виконання операції (наприклад, ЕПЗ внесений до емітентського стоп-списку або рахунок заблоковано з певних причин тощо), сума запиту порівнюється з залишком на рахунку держателя ЕПЗ і надається авторизаційна відповідь щодо підтвердження або відмови у проведенні трансакції, яка через встановлені захищені канали зв'язку направляється до Маршрутизатора ПРОСТІР;

Маршрутизатор ПРОСТІР направляє авторизаційну відповідь до еквайра; еквайр передає результат авторизаційного запиту на платіжний пристрій.

1.4. Кожному авторизаційному запиту присвоюється унікальний номер для ідентифікації трансакції в базі даних Маршрутизатора ПРОСТІР.

1.5. Інформація про оброблені авторизаційні повідомлення зберігається в базі даних Маршрутизатора ПРОСТІР. Поточна інформація зберігається в базі даних, потім архівується, шифрується та переноситься для зберігання на інші носії, які зберігаються як конфіденційна інформація.

1.6. В авторизаційному запиті вказуються: дата і час запиту, тип операції, сума операції, номер ЕПЗ, спосіб введення даних, реєстраційні дані платіжного пристрою, назва торговця, реквізити еквайра, адреса платіжного пристрою, інша інформація у відповідності до протоколу обміну та специфікацій ПРОСТІР.

1.7. Процедура проведення типової трансакції щодо переказу грошових коштів з рахунку на рахунок (операція переказу з ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки) на інший ЕПЗ ПРОСТІР (платіжну картку) (далі – операція переказу з картки на картку) включає в себе такі етапи:

держатель ЕПЗ ПРОСТІР засобами платіжного пристрою (в тому числі, але не обмежуючись, Інтернет-термінала) та з використанням ЕПЗ ПРОСТІР ініціює операцію переказу з картки на картку (для проведення такої операції вводяться необхідні реквізити електронного платіжного засобу отримувача згідно з вимогами специфікацій ПРОСТІР);

платіжний пристрій через встановлені захищені канали зв'язку передає інформацію з ЕПЗ ПРОСТІР, суму трансакції та додаткові дані до еквайра;

еквайр перетворює отриману інформацію, щодо трансакції в авторизаційний запит і передає його через встановлені захищені канали зв'язку до Маршрутизатора ПРОСТІР;

Маршрутизатор ПРОСТІР направляє авторизаційний запит на розгляд до емітента-ініціатора операції;

після надходження міжбанківського авторизаційного запиту до емітента-ініціатора перевіряється можливість виконання операції (наприклад, ЕПЗ ПРОСТІР внесений до емітентського стоп-списку або рахунок заблоковано з певних причин, тощо), сума запиту порівнюється із залишком на рахунку держателя ЕПЗ і надається авторизаційна відповідь щодо підтвердження або відмови у проведенні трансакції;

маршрутизатор ПРОСТІР направляє авторизаційну відповідь до еквайра;

після отримання авторизаційної відповіді від емітента-ініціатора еквайр формує та направляє запит щодо кредитової операції до Маршрутизатора ПРОСТІР, який відсилає такий запит до емітента-отримувача.

при надходженні міжбанківського запиту до емітента-отримувача, останній надає авторизаційну відповідь щодо підтвердження або відмови у проведенні трансакції;

маршрутизатор ПРОСТІР направляє відповідь від емітента-отримувача до еквайра;

у разі отримання від емітента-отримувача відмови у проведенні такої операції, еквайр формує операцію відміни (реверсал) дебетової трансакції на яку попередньо дав згоду емітент-ініціатор;

еквайр передає результат авторизаційних запитів на платіжний пристрій.

(пункт 1.7. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 12.02.2014 № 231/2014))

(пункт 1.7. із змінами, внесеними згідно з рішенням Ради Платіжної організації ПРОСТІР (протокол від 27.10.2016 № 323/2016))

1.8. Операції переказу коштів з ЕПЗ ПРОСТІР (платіжної картки) на інший ЕПЗ ПРОСТІР (платіжну картку) повинні виконуватись із дотриманням відповідних лімітів, установлених нормативними документами Платіжної організації.

(главу 1 цього розділу доповнено новим пунктом 1.8. згідно з рішенням Ради Платіжної організації ПРОСТІР (протокол від 27.10.2016 № 323/2016))

1.9. В визначений регламентом ПРОСТІР час, в разі надання авторизації, відбувається кліринг та врегулювання зобов'язань між емітентом та еквайром, щодо оброблених трансакцій ПРОСТІР.

1.10. Маршрутизатор ПРОСТІР (Розрахунково-кліринговий центр) розраховує загальні нетто-позиції учасників розрахунків, формує та передає до Розрахункового банку клірингові вимоги (нетто-файли).

1.11. Кліринг включає в себе збір та оброблення трансакцій, а також комісій і платежів, під час якого:

торговець передає до еквайра дані щодо трансакцій, згідно з встановленим регламентом;

еквайр перетворює цю інформацію в вихідний файл з трансакціями, який передається до Маршрутизатора ПРОСТІР;

Маршрутизатор ПРОСТІР направляє емітенту файл з трансакціями та розраховує розмір його зобов'язань. До сум клірингових нетто-позицій включаються суми операцій і суми комісійних за обробку цих операцій.

1.12. Врегулювання зобов'язань являє собою процес розрахунку та визначення чистої фінансової позиції між учасниками за всі трансакції, які враховані в клірингових файлах.

1.13. Розрахунковий банк виконує взаєморозрахунки між учасниками розрахунків на підставі отриманих від Маршрутизатора ПРОСТІР нетто-файлів згідно з регламентом ПРОСТІР.

1.14. Нетто-позиція учасника визначається сумами переказів за виконаними міжбанківськими операціями та відповідними комісійними. Міжбанківські комісійні розраховуються за кожен день. Системні комісійні розраховуються за звітний період.

1.15. Учасники ПРОСТІР, окрім клірингових файлів, зобов'язані надавати Маршрутизатору ПРОСТІР файли із трансакціями, здійсненими у власних платіжних пристроях з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, які емітовані цим учасником. Формат і структура таких файлів має відповідати кліринговим файлам.

Маршрутизатор ПРОСТІР має здійснювати завантаження та облік внутрішньобанківських трансакцій учасника ПРОСТІР.

Файли з трансакціями від учасників ПРОСТІР можуть використовуватися Платіжною організацією для аналізу здійснених операцій із використанням ЕПЗ ПРОСТІР з метою підготовки аналітичних матеріалів.

(у главі змінено нумерацію пунктів: пункти 1.8 – 1.13 вважати пунктами 1.9 – 1.14. згідно з рішенням Ради Платіжної організації ПРОСТІР (протокол від 27.10.2016 № 323/2016))

(главу 1 доповнено новим пунктом 1.15 згідно з рішенням Ради Платіжної організації ПРОСТІР (протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018))

Глава 2. Порядок формування документів за операціями з використанням ЕПЗ ПРОСТІР

2.1. Фінансові операції з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, повинні виконуватись з оформленням відповідних документів за операціями у паперовому та/або електронному вигляді.

2.2. Документи за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР у паперовому вигляді оформляються у формі квитанції платіжного терміналу, чека банкомата тощо.

Такий документ завжди складається за місцем проведення операції, згідно з технологією ПРОСТІР, у потрібній для всіх учасників розрахунків кількості примірників.

Винятком є платіжні пристрої самообслуговування, які зберігають (із резервуванням) копії документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР в електронному вигляді та можуть друкувати примірник документа за операцією тільки за вимогою держателя ЕПЗ.

2.3. Документи за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР у паперовому вигляді, що оформлені відповідно до вимог ПРОСТІР та нормативно-правових актів Національного банку і містять інформацію, захищену від підробок елементами криптографічного захисту, мають статус первинного документа за операцією із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, за яким виконана операція, і можуть використовуватися у разі врегулювання спірних питань між держателем ЕПЗ і торговцем, а також між держателем і емітентом.

2.4. Торговці, які здійснюють розрахункові операції у безготівковій формі із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, під час продажу товарів (надання послуг) у сфері торгівлі та послуг зобов'язані у випадках, передбачених законодавством України, проводити розрахункові операції на повну суму купівлі (надання послуги) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи реєстратори розрахункових операцій з роздрукуванням відповідних розрахункових документів, що підтверджують виконання розрахункових операцій.

2.5. Якщо торговець застосовує платіжний термінал, що інтегрований з реєстратором розрахункових операцій, то його засобами друкується документ за операцією, в якому, крім установлених нормативними актами України обов'язкових реквізитів чека касового апарата, додатково містяться також обов'язкові реквізити квитанції платіжного терміналу.

2.6. У квитанції платіжного терміналу торговця, що надається держателю ЕПЗ, обов'язковими реквізитами є: назва еквайра, назва та адреса торгової точки, контактні телефони, ідентифікатор платіжного пристрою, реквізити ЕПЗ (платіжної картки) — неповний номер, вид операції, сума та валюта операції, дата/час операції, номер чеку, код авторизації, унікальний номер операції що ідентифікує операцію в ПРОСТІР, місце для підпису держателя, місце для підпису касира.

2.7. У квитанції банківського терміналу, що надається держателю ЕПЗ, обов'язковими реквізитами є: назва еквайра, назва та адреса відділення(філії)/ пункту обслуговування, контактні телефони, ідентифікатор платіжного пристрою, реквізити ЕПЗ (платіжної картки) — неповний номер, вид операції, сума та валюта операції, дата/час операції, номер чеку, код авторизації, унікальний номер операції що ідентифікує операцію в ПРОСТІР, місце для підпису держателя, місце для підпису касира.

2.8. У чеку банкомата, що надається держателю ЕПЗ, обов'язковими реквізитами являються: назва еквайра, його адреса, контактні телефони, ідентифікатор банкомату, реквізити ЕПЗ (платіжної картки) — неповний номер, назва операції, сума та валюта операції, сума комісійної винагороди, дата/час

операції, номер чеку, код авторизації, унікальний номер операції що ідентифікує операцію в ПРОСТІР.

2.9. У разі неуспішного завершення операції на чеку/квитанції друкується результат завершення операції.

2.10. Квитанція торговельного та банківського терміналів, чек банкомата можуть містити також іншу інформацію.

2.11. Документи за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР в електронному вигляді можуть оформляться і зберігатись, згідно з вимогами міжнародних стандартів карткової безпеки, у різних компонентах АПК (термінальному обладнанні, автоматизованих карткових системах, процесингових центрах) у вигляді:

- журналів операцій;
- фінансових трансакцій;
- запитів на авторизацію;
- нетто-позицій емітентів та еквайрів;

2.12. Платіжна організація може визначати та вводити в обіг й інші документи за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР в електронному вигляді.

2.13. Журнали операцій використовуються у разі потреби для підтвердження або непідтвердження виконання відповідної фінансової операції.

2.14. Основним видом документа на переказ, що формується в ПРОСТІР, є клірингова вимога. Клірингова вимога є безвідкличним документом в електронному вигляді, що формується Маршрутизатором ПРОСТІР і передається до розрахункового банку.

Форма і зміст клірингової вимоги встановлюються Платіжною організацією.

2.15. Форма і зміст інших видів документів на переказ, що формуються безпосередньо учасниками на підставі оброблення документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку.

2.16. Зберігання та знищення документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР та документів на переказ в електронному вигляді здійснюються в порядку, встановленому Платіжною організацією.

2.17. Документи в електронному вигляді зберігаються на носіях інформації у формі, що дозволяє перевірити їх цілісність на цих носіях. У разі неможливості зберігання документів в електронному вигляді протягом часу, встановленого для відповідних паперових документів, мають бути вжиті заходи щодо дублювання цих документів в електронному вигляді на декількох носіях інформації та їх періодичне копіювання.

2.18. Копіювання документів в електронному вигляді з метою їх подальшого зберігання має здійснюватися згідно з порядком обліку та копіювання документів встановленим нормативно-правовими актами Національного банку. Під час копіювання документа в електронному вигляді з носія інформації обов'язково має бути виконана перевірка цілісності даних на цьому носії.

2.19. Створення архівів документів в електронному вигляді, їх зберігання учасниками ПРОСТІР здійснюються в порядку, встановленому законодавством України.

2.20. З метою документування основних подій, що відбуваються в ПРОСТІР під час виконання регламенту ПРОСТІР, Платіжна організація визначає компоненти АПК, у яких відбувається протоколювання основних подій, та встановлює перелік основних відомостей, що документуються. Ці документи також можуть використовуватись під час вирішення спірних питань або розгляду конфліктних ситуацій.

2.21. Емітенти зобов'язані в порядку, визначеному договором з клієнтом, на вимогу та не рідше ніж один раз на місяць (якщо за рахунком була здійснена хоча б одна операція) надавати йому виписки про рух коштів на його рахунках за операціями, виконаними як самим клієнтом, так і його довіреними особами. Виписки з вищезазначених рахунків емітент повинен надавати шляхом і засобами, обумовленими в договорі між ним і клієнтом.

2.22. Емітент не має права надавати виписки з рахунків клієнтів третім особам, крім випадків, що обумовлені законодавством України. Емітент та всі інші учасники ПРОСТІР повинні зберігати таємницю щодо руху коштів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, а в разі її розголошення - несуть відповідальність згідно із законодавством України.

2.23. Якщо клієнт має заперечення щодо операцій за його рахунками, перелік яких зазначений у виписці, то він має право протягом строку, встановленого документами Платіжної організації звернутися до емітента із заявою про розгляд спірного питання. Розгляд заяви здійснюється емітентом у порядку та строки, визначені умовами договору та документами ПРОСТІР які регулюють порядок вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

2.24. Під час розгляду претензій клієнта емітент та еквайр вирішують спір між собою згідно регламенту та документами ПРОСТІР щодо порядку вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

2.25. Якщо учасник ПРОСТІР або його клієнт бере участь у вирішенні спору судом, то учасники, НПЦ, Маршрутизатор ПРОСТІР, Розрахунковий банк, зобов'язані в установленому законодавством України порядку надати цьому учаснику або його клієнту, а також судам та органам досудового слідства послуги для визначення достовірності інформації, яка міститься в документах, що формуються та/або обробляються Маршрутизатором ПРОСТІР та розрахунковим банком.

РОЗДІЛ VI. Порядок здійснення розрахунків та загальні правила визначення комісійних винагород

Глава 1. Порядок здійснення розрахунків

1.1. Учасники ПРОСТІР для забезпечення цілісності обробки платежів виконують авторизацію трансакцій та проводять переказ коштів своїх клієнтів.

1.2. Платіжна організація ПРОСТІР визначає межі фінансової відповідальності емітентів та еквайрів.

1.3. Емітенти несуть фінансову відповідальність за операції, які були прийняті до оплати торговцем і належним чином оброблені еквайром.

1.4. Фінансова відповідальність за операції, які не обробляються відповідно до вимог ПРОСТІР покладається на еквайра. Такі операції можуть бути повернуті від емітента до еквайра шляхом ініціювання процедури відмови від платежу згідно з регламентом та документами ПРОСТІР щодо порядку вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

1.5. Розрахунки між учасниками ПРОСТІР за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР здійснюються на основі клірингу.

1.6. Усі міжбанківські авторизаційні запити учасників ПРОСТІР незалежно від схеми підключення обробляються Маршрутизатором ПРОСТІР.

(пункт 1.6 у редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014))

1.7. Розрахунки за міжбанківськими операціями з використанням ЕПЗ ПРОСТІР незалежно від схеми підключення учасників ПРОСТІР здійснюються Маршрутизатором ПРОСТІР на підставі клірингових файлів у розрізі кожного учасника розрахунків. Функції клірингової установи в ПРОСТІР виконує Маршрутизатор ПРОСТІР, який розраховує загальні нетто-позиції учасників розрахунків, формує та передає до розрахункового банку документи на переказ (клірингові вимоги). У клірингову позицію учасника розрахунків включаються всі системні та міжбанківські комісійні винагороди за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, а також окремі платежі за послуги (операції), що надаються (здійснюються) Національним банком, незалежно від схеми підключення згідно з регламентом ПРОСТІР.

(пункт 1.7 у редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014))

1.8. Якщо процесингова система учасника ПРОСТІР, підключеного до Маршрутизатора ПРОСТІР за схемою прямого підключення, не має технічної можливості надсилання до Маршрутизатора ПРОСТІР усіх міжбанківських авторизаційних запитів учасників ПРОСТІР, яких він обслуговує, Рада Платіжної організації НСМЕП (ПРОСТІР) може прийняти окреме рішення щодо порядку його взаємодії з Маршрутизатором ПРОСТІР.

(пункт 1.8 у редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014))

1.9. У клірингову позицію учасника розрахунків включаються всі платежі та комісійні за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР.

1.10. Розрахунковий банк виконує взаєморозрахунки між учасниками розрахунків на підставі отриманої від Маршрутизатора ПРОСТІР клірингової

вимоги та згідно з регламентом ПРОСТІР і умовами договорів з учасниками розрахунків.

1.11. Розрахунки учасника ПРОСТІР за внутрішньобанківськими операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР виконуються без участі Розрахункового банку.

(пункт 1.11 у редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014))

1.12. Банківські розрахунки за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, що виконуються без участі Розрахункового банку виконуються на рівні різних бухгалтерських рахунків в одному банку (одній філії банку) .

1.13. Строки проведення переказу за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР визначаються регламентом ПРОСТІР та умовами договорів між учасниками ПРОСТІР і обмежуються відповідними строками, визначеними законодавством України.

Внутрішньобанківський переказ за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, виконується в строк, установлений внутрішніми нормативними документами банку, і не може перевищувати строк, визначений законодавством України.

1.14. Взаєморозрахунки між учасниками ПРОСТІР за надані в межах ПРОСТІР послуги здійснюються згідно з тарифами і на умовах, визначених у договорах між ними.

1.15. Умови та порядок здійснення розрахунковим банком міжбанківських розрахунків за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, його взаємодія з Маршрутизатором ПРОСТІР, Платіжною організацією та іншими учасниками розрахунків, а також порядок формування, використання, поповнення та повернення коштів страхового фонду ПРОСТІР визначені документами Платіжної організації щодо взаєморозрахунків за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР.

1.16. Банки, які не виконали своїх зобов'язань за розрахунками, після отримання від Розрахункового банку відповідного повідомлення до початку розрахунків за наступний банківський день самостійно акумулюють на своєму кореспондентському рахунку суму коштів, необхідну для виконання своїх зобов'язань за результатами проведеного клірингу, згідно з нетто-файлом, що містить дані за попередній та поточний клірингові періоди, і за потреби поповнюють до належного розміру свій внесок до страхового фонду.

1.17. Платіжна організація в разі нездійснення розрахунків вживає до учасника ПРОСТІР, який не виконав своїх зобов'язань за розрахунками, таких заходів:

призупиняє операції учасника ПРОСТІР на визначений нею строк (за потреби);

згідно з умовами договору та нормативними документами ПРОСТІР застосовує штрафні санкції;

ініціює припинення його участі в ПРОСТІР (у разі неодноразового невиконання ним зобов'язань, пов'язаних із розрахунками між учасниками розрахунків).

1.18. З метою зменшення ризиків невиконання зобов'язань у разі неплатоспроможності учасників розрахунків під час проведення взаєморозрахунків за результатами клірингу Платіжна організація формує на договірних засадах з учасниками ПРОСТІР та постійно підтримує страховий фонд покриття ризиків неплатежів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР.

1.19. Кошти страхового фонду за дорученням Платіжної організації використовуються Розрахунковим банком під час проведення взаєморозрахунків за результатами клірингу в разі потреби погашення заборгованості учасника розрахунків перед іншими учасниками розрахунків відповідно до регламенту проведення цих розрахунків та умов взаємного договору. Порядок створення та використання страхового фонду визначається нормативними документами Платіжної організації.

1.20. У разі припинення участі учасника розрахунків в ПРОСТІР розрахунковий банк згідно з умовами договору з ним повертає йому із страхового фонду залишок його коштів у цьому фонді.

1.21. Регламент роботи Розрахункового банку щодо здійснення міжбанківських розрахунків за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР, формування, використання, поповнення та повернення коштів страхового фонду ПРОСТІР визначено в документах Платіжної організації щодо регламенту ПРОСТІР.

1.22. Якщо порядок здійснення розрахунків за операціями із застосуванням певних ЕПЗ ПРОСТІР та/або порядок використання коштів страхового фонду для розрахунків за цими операціями мають особливості, вони визначаються окремими документами Платіжної організації.

Глава 2. Загальні правила визначення комісійних винагород та тарифів

2.1. Для забезпечення ефективного і безпечного функціонування ПРОСТІР її учасникам надаються відповідні послуги.

2.2. Кожний з учасників оброблення трансакції сплачують або отримують міжбанківську комісійну винагороду за послуги з її оброблення у відповідності до нормативних документів ПРОСТІР.

2.3. Платниками і одержувачами міжбанківських комісійних винагород є учасники ПРОСТІР.

2.4. Емітент сплачує міжбанківські комісійні винагороди на користь еквайра за операції з видачі готівки в платіжному пристрої.

Еквайр сплачує міжбанківські комісійні винагороди на користь емітента за операції з покупки в торговельній мережі.

2.5. Платниками тарифів та системних комісійних винагород є учасники ПРОСТІР, а одержувачем – Національний банк. Перелік та розміри тарифів і системних комісійних винагород визначається постановою Правління Національного банку.

2.6. Перелік та розміри міжбанківський комісійних винагород, а також зміни до них, визначається нормативним документом ПРОСТІР (затверджується рішенням Ради Платіжної організації ПРОСТІР).

2.7. Учасники ПРОСТІР (емітенти та еквайри) мають право встановлювати та одержувати відповідні банківські комісійні винагороди за оброблення операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР. Учасники ПРОСТІР (емітенти та еквайри) на власний розсуд визначають необхідність стягнення цих комісійних винагород з держателів ЕПЗ ПРОСТІР.

2.8. Учасник ПРОСТІР (еквайр) зобов'язаний:

ознайомити держателя ЕПЗ ПРОСТІР з розміром власної банківської комісійної винагороди за операцією отримання готівки через банкомат;

дати змогу держателю ЕПЗ ПРОСТІР відмовитись від розпочатої операції отримання готівки через банкомат після ознайомлення з розміром власної банківської комісійної винагороди.

2.9. Розмір комісійних винагород, які стягуються еквайром з торговця за оброблення операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР в платіжному терміналі, визначається умовами договору між еквайром та торговцем.

2.10. Платіжна організація має право ініціювати впровадження нових видів та зміну розмірів існуючих комісійних винагород та тарифів для подальшого затвердження нормативно-правовим актом Національного банку.

(глава 2 у редакції згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014))

РОЗДІЛ VII. Порядок вирішення спорів

Глава 1. Вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР

1.1. Нормативними документами ПРОСТІР передбачені випадки коли трансакції можуть бути оскаржені, як держателем ЕПЗ так і емітентом в разі неправильної обробки цих трансакцій. Платіжна організація встановлює для емітентів та еквайрів правила і процеси ефективного вирішення спорів, які врівноважують інтереси всіх зацікавлених сторін, в тому числі їх клієнтів.

1.2. Платіжна організація не регулює операції з готівковими коштами без застосування ЕПЗ ПРОСТІР.

1.3. Емітенти несуть відповідальність за всі проведені трансакції, але вони мають право на повернення трансакцій, шляхом ініціювання відмови від платежу з причин визначених Платіжною організацією.

1.4. Учасники мають право домовлятися між собою, перед тим як остаточно відправляти спір на розгляд в Платіжну організацію. Учасники зобов'язані всебічно сприяти врегулюванню спірних ситуацій, включаючи (але не обмежуючи) надання за запитом іншого учасника інформації про спірну операцію, наприклад, копію чека, показання персоналу, відеозапис проведення операції та інше.

1.5. Учасники зобов'язані вживати відповідних заходів для запобігання неправомірного збагачення для них самих та/або їхніх клієнтів (тобто здійснюють кредитові операції за рахунками держателів ЕПЗ коли операція відмови від платежу успішно оброблена).

1.6. У загальному вигляді порядок вирішення спірних ситуацій складається з наступних процедур:

- попередні заходи;
- запит копії підтверджуючих документів щодо оскаржуваної операції;
- ініціювання емітентом відмови від платежу щодо оскаржуваної операції;
- повторне виставлення еквайром оскаржуваної операції до оплати;
- арбітраж. Розгляд спірної ситуації арбітражною комісією ПРОСТІР.

1.7. У разі надходження заяви від держателя ЕПЗ про опротестування операції, кожен учасник ПРОСТІР має право врегулювати спірну ситуацію безпосередньо з торговцем, якщо підприємство знаходиться на його обслуговуванні.

1.8. Кожен учасник ПРОСТІР має право врегулювати виниклу спірну ситуацію з використанням ЕПЗ ПРОСТІР у своїй еквайринговій мережі, застосовуючи внутрішні порядки та правила.

1.9. Учасники ПРОСТІР вправі врегулювати спірну ситуацію шляхом взаємної домовленості, на добровільних засадах, до ініціювання процедури вирішення спірної ситуації засобами ПРОСТІР (фіксуючи таку домовленість документарно, шляхом формування відповідного запиту).

1.10. Емітент має право ініціювати процедуру отримання від еквайра первинних документів платежу, що підтверджують проведення операцій.

Порядок запиту і надання підтверджуючих документів описаний у Порядку вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

1.11. Для підтвердження факту здійснення операції еквайр має право надати емітенту додаткову інформацію щодо операції, свідчення персоналу, відеозапис проведення операції та інше.

1.12. Незалежно від результатів, отриманих при проведенні попередніх заходів, банк-емітент має право ініціювати відмову від оплати по спірній операції з ряду причин. Детальний перелік причин опротестування операцій і порядок їх виставлення, наведений в документах ПРОСТІР, які регулюють порядок вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

1.13. Еквайр має право повторно виставити до оплати оскаржувану операцію. Перелік причин та порядок повторного виставлення операції до оплати визначений Порядку вирішення спірних ситуацій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР.

1.14. У невирішених спорах Платіжна організація виступає арбітром між учасниками щодо розгляду спірних операцій в ПРОСТІР та має право вимагати після розгляду спорів відшкодування збитків, що завдані учасником/користувачем ПРОСТІР Платіжній організації та/або іншому учаснику ПРОСТІР.

1.15. У випадку незгоди учасника з рішенням Платіжної організації, подальше вирішення спору здійснюється в суді відповідної юрисдикції без безпосередньої участі Платіжної організації.

РОЗДІЛ VIII. Управління ризиками та безпека в ПРОСТІР

Глава 1. Види ризиків в ПРОСТІР та управління ними

1.1. Платіжна організація НСМЕП (ПРОСТІР) визначає вимоги щодо запобігання шахрайству та контролю ризиків для всіх операцій, платіжних пристроїв і умов прийому ЕПЗ ПРОСТІР.

1.2. Для захисту від неправомірних або несанкціонованих дій, які можуть пошкодити платіжній системі чи бренду, учасники ПРОСТІР зобов'язуються виконувати всі вимоги ПРОСТІР щодо ризик контролю.

1.3. Для забезпечення вчасного реагування і аналізу на нові ризики та загрози безпеці, ПРОСТІР вимагає від учасників негайно повідомляти, про всі шахрайські транзакції або іншу ризикову злочинну діяльність.

1.4. Основні види ризиків, що можуть виникати у ПРОСТІР, умовно поділяються на системні, фінансові (розрахункові), правові (юридичні), операційні та ринкові.

1.5. Системні ризики виникають у результаті збоїв, відмов у системі, АПК учасників та можуть призводити до втрати або модифікації інформації щодо транзакцій.

1.6. Фінансові (розрахункові) ризики виникають у результаті того, що одна із сторін не виконала своїх фінансових зобов'язань щодо до інших учасників розрахунків.

1.7. Правові (юридичні) ризики виникають у результаті відсутності досконалого механізму вирішення конфліктних ситуацій і можуть призводити до невирішених спорів між учасниками ПРОСТІР.

1.8. Операційні ризики, які виникають у системі управління ПРОСТІР, пов'язані з порушеннями технології, правил функціонування ПРОСТІР з боку учасників та користувачів ПРОСТІР, а також у результаті виникнення обставин непереборної сили.

1.9. Ринкові ризики виникають у результаті зменшення конкурентоспроможності послуг, що надає ПРОСТІР та/або кожний з її учасників.

1.10. Для мінімізації системних ризиків здійснюються такі заходи:

побудова інфраструктури ПРОСТІР, відкритої для подальшої її модернізації та розвитку з урахуванням вимог міжнародних стандартів;

побудова високонадійної системи забезпечення інформаційної безпеки ПРОСТІР, створення ефективних засобів і чітко сформульованих правил управління ризиками в рамках системи та визначених меж відповідальності кожного учасника та користувача ПРОСТІР;

організація і проведення випробувань компонентів АПК та надання дозволів на їх використання;

організація і проведення постійного моніторингу (протоколювання основних подій, що виникають у системі) та аудиту системи для аналізу та оцінки її основних показників;

оптимізація Платіжною організацією своєї організаційної структури та документів, що регламентують її діяльність, з метою оперативного проведення аналізу основних показників роботи системи кожного учасника ПРОСТІР і прийняття рішень щодо керування системою.

1.11. Для мінімізації фінансових ризиків здійснюються такі заходи:

обмеження обсягів розрахунків шляхом застосування Платіжною організацією, емітентами та держателями ЕПЗ відповідних лімітів щодо обмеження виконання фінансових операцій та оперативне керування цими лімітами;

обов'язкове виконання кожним учасником та користувачем системи вимог регламенту ПРОСТІР та своїх зобов'язань згідно з укладеними договорами;

дотримання учасниками системи вимог законодавства України та Положення щодо виконання фінансових операцій та термінів переказу коштів;

формування та постійна підтримка учасниками ПРОСТІР на договірних засадах з Платіжною організацією та розрахунковим банком страхового фонду покриття ризиків неплатежів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР;

ефективне застосування діючих та створення нових механізмів щодо підтримання поточних ліквідних коштів учасників розрахунків;

ретельна перевірка Платіжною організацією фінансових показників кандидатів в учасники системи під час оформлення їх вступу (участі) до ПРОСТІР та застосування поточного моніторингу їх фінансового стану протягом роботи в системі.

(пункт 1.11 доповнено шостим абзацом, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НСМЕП (протокол від 17.10.2014 № 247/2014));

(в пункт 1.11 внесено зміни, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 29.03.2017 № 57/7/2017));

(в абзац 4 пункту 1.10 внесено зміни, згідно з рішенням Ради Платіжної організації НПС "ПРОСТІР" (протокол від 14.02.2018 № 57/4/2018))

1.12. Для мінімізації правових ризиків здійснюються такі заходи:

постійний моніторинг та розвиток Платіжною організацією вимог нормативних документів ПРОСТІР;

неухильне виконання учасниками системи вимог нормативних документів ПРОСТІР щодо оформлення договірних взаємовідносин у системі;

аналіз Платіжною організацією спірних питань, які виникають у процесі функціонування ПРОСТІР, щодо неадекватності нормативних документів ПРОСТІР з метою приведення їх у відповідність до поточних вимог та міжнародних стандартів.

1.13. Для мінімізації операційних ризиків, які виникають у системі управління ПРОСТІР, повинні здійснюватися такі заходи:

постійне приведення кожним учасником ПРОСТІР у відповідність до вимог нормативної бази ПРОСТІР своїх внутрішніх документів, а також технологічних інструкцій для обслуговуючого персоналу;

постійне навчання кожним учасником ПРОСТІР свого обслуговуючого персоналу та контроль за виконанням персоналом своїх технологічних інструкцій і правил забезпечення інформаційної безпеки;

застосування кожним учасником ПРОСТІР на своїй ділянці технологічної інфраструктури ПРОСТІР надійних програмно-апаратних засобів;

резервування кожним учасником ПРОСТІР ліній зв'язку та програмно-апаратних засобів;

проведення Платіжною організацією перевірки процесингових центрів перед початком їх роботи в ПРОСТІР.

1.14. Для мінімізації ринкових ризиків повинні здійснюватися такі заходи: розроблення та впровадження Платіжною організацією нових сучасних продуктів, сумісних з технологіями міжнародних платіжних систем;

розроблення Платіжною організацією заходів щодо спрощення процедури вступу до ПРОСТІР;

проведення Платіжною організацією, кожним учасником ПРОСТІР маркетингових заходів та поліпшення своїх послуг.

1.15. Кожний учасник ПРОСТІР має право проводити додаткові заходи щодо мінімізації своїх ризиків, якщо це не впливає на технологію роботи інших учасників ПРОСТІР, а також системи в цілому.

1.16. Межі відповідальності учасників ПРОСТІР та захист їх інтересів визначаються в договорах між ними.

Депозити фізичних осіб, що обліковуються на рахунках, захищаються державою згідно із законодавством України. У разі неплатоспроможності емітента в розмірі, установленому законодавством, гарантується відшкодування коштів фізичних осіб, залучених на ці рахунки.

1.17. Платіжна організація несе відповідальність за мінімізацію та управління системними ризиками.

1.18. Кожний із учасників ПРОСТІР несе відповідальність за свої, що викликані внутрішніми причинами, фінансові, операційні, правові та ринкові ризики і самостійно управляє ними.

1.19. Учасники повинні проводити моніторинг з метою ідентифікації помилкових та неналежних переказів, суб'єктів помилкових та неналежних переказів та вжиття заходів щодо запобігання або припинення зазначених переказів згідно із законодавством України. Моніторинг має проводитися постійно за параметрами, установленими Платіжною організацією та документами Платіжної організації.

1.20. З метою запобігання здійсненню несанкціонованих (шахрайських) операцій з використанням ЕПЗ ПРОСТІР, Маршрутизатором ПРОСТІР виконується ризик-моніторинг авторизаційних запитів по ЕПЗ, емітованим банками-учасниками. У випадку невідповідності запиту параметрам ризик-моніторингу, Маршрутизатор відхиляє авторизаційний запит без погодження з

емітентом. Інформацію по відхиленних запитах Маршрутизатор передає емітенту у відповідності до умов укладених договорів.

Глава 2. Правила забезпечення безпеки в ПРОСТІР

2.1. Одним із найважливіших елементів мінімізації ризиків у ПРОСТІР є забезпечення високого рівня захисту інформації (далі – інформаційна безпека) системи. Розроблення правил організації (політики) інформаційної безпеки ПРОСТІР та їх реалізація здійснюється Платіжною організацією або іншою установою на її замовлення.

2.2. Платіжна організація під час проведення політики інформаційної безпеки застосовує комплекс організаційних заходів та програмно-технічних засобів, які забезпечують надійний захист інформації на кожній ланці організаційної та технологічної інфраструктури системи.

2.3. Учасники ПРОСТІР зобов'язані виконувати встановлені нормативними документами ПРОСТІР вимоги щодо забезпечення захисту інформації, яка обробляється в системі, а також несуть відповідальність у разі порушення цих вимог відповідно до нормативних документів ПРОСТІР та умов договорів.

2.4. Учасники ПРОСТІР зобов'язані повідомляти Платіжну організацію про виявлені ними випадки порушення вимог щодо забезпечення інформаційної безпеки в системі. У разі виявлення ознак, що можуть свідчити про вчинення злочину, вони зобов'язані повідомити про це порушення відповідні правоохоронні органи.

2.5. Головними об'єктами захисту в ПРОСТІР є:

- фінансові трансакції із використанням ЕПЗ ПРОСТІР;
- документи за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР та документи на переказ, що формуються на підставі фінансових трансакцій;
- обмін інформацією між компонентами АПК, системи автоматизації банківських операцій тощо;
- важлива інформація ПРОСТІР (ключі, стоп-списки, довідники, архіви, інформація про клієнтів та стан їх рахунків тощо);
- програмно-технічні засоби емісії ЕПЗ ПРОСТІР;
- програмно-технічні засоби оброблення трансакцій, документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР та документів на переказ;
- програмно-технічні засоби генерації, обліку і розповсюдження ключової інформації.

2.6. Головною метою захисту інформації в ПРОСТІР є запобігання:

- несанкціонованому доступу до інформації, знищенню, викривленню інформації трансакцій, документів за операціями із застосуванням ЕПЗ ПРОСТІР та документів на переказ на кожній ланці організаційної та технологічної інфраструктури системи або втручання в процес їх формування;
- несанкціонованим змінам конфігурації та програмного забезпечення компонентів ПРОСТІР;
- несанкціонованим діям обслуговуючого персоналу ПРОСТІР.

2.7. Для запобігання порушенням, що можуть загрожувати інформаційній безпеці системи, в ПРОСТІР повинні здійснюватися такі організаційні заходи:

проведення аналізу можливих загроз та втрат для системи в цілому і кожного її учасника зокрема, а також підготовка даних для прийняття рішень щодо нештатних ситуацій;

розроблення Платіжною організацією інструкцій та рекомендацій щодо забезпечення захисту інформації кожним учасником ПРОСТІР;

розроблення інструкцій щодо дій обслуговуючого персоналу учасників ПРОСТІР із збереження конфіденційної інформації під час виникнення стихійного лиха;

організація навчання обслуговуючого персоналу учасників ПРОСТІР та контроль за їх роботою;

керування розподілом прав доступу користувачів та обслуговуючого персоналу до інформаційних джерел ПРОСТІР, облік засобів доступу до них;

керування генерацією, обліком та поширенням ключової інформації;

регламентація порядку внесення змін до програмно-технічних засобів технологічної інфраструктури системи;

організація обліку, зберігання і знищення документів та носіїв з конфіденційною інформацією.

2.8. Для запобігання порушенням, що можуть загрожувати інформаційній безпеці системи, в ПРОСТІР застосовуються такі програмно-апаратні засоби та заходи щодо захисту інформації:

чіткий розподіл прав доступу до інформаційних джерел ПРОСТІР як між учасниками ПРОСТІР, так і між обслуговуючим персоналом, а також персоніфікація здійснення операцій і їх протоколювання;

розвинута ключова система, що дає змогу контролювати трансакції та запити;

розвинута система стоп-списків;

апаратні модулі безпеки, що містять важливу інформацію ПРОСТІР та здійснюють криптографічні операції;

автоматичне ведення захищених журналів, що містять записи використання компонентів системи, усіх дій АКС, процесингу та виконання фінансових операцій;

засоби самодіагностики, що дають змогу визначати порушення цілісності баз даних і програмного забезпечення, відсутність та спроби повторення трансакцій, спроби несанкціонованого доступу до компонентів системи.

2.9. Для захисту всіх учасників ПРОСТІР, учасники які мають доступ до інформації щодо трансакцій ПРОСТІР несуть відповідальність за дотримання стандартів захисту даних встановлених системою. Ці стандарти можуть бути сумісними, або перевищувати галузеві стандарти.

2.10. Учасники ПРОСТІР зобов'язані вживати відповідних заходів для запобігання використанню ПРОСТІР в незаконних цілях. Вони включають, але не обмежуються ними, заходи щодо запобігання легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню терористичної діяльності.

2.11. Учасники повинні продемонструвати свою здатність запобігати можливим втратам, крадіжкам або компрометації рахунків ПРОСТІР або інформації про держателя ЕПЗ, відповідно до вимог міжнародних стандартів карткової безпеки.

2.12. Емітент повинен мати кваліфікованих працівників щодо контролю за шахрайством та офіцера(ів) безпеки, які несуть основну відповідальність за всі сфери безпеки щодо ЕПЗ ПРОСТІР.

2.13. Служба безпеки еквайра повинна: розслідувати всі випадки можливого шахрайства з використанням пристроїв еквайра; здійснювати планування та контроль за встановленням платіжних пристроїв в торговельно-сервісних підприємствах, тощо.

2.14. Правила дотримання вимог безпеки Платіжною організацією, учасниками ПРОСТІР, а також перелік основних об'єктів, які підлягають захисту кожним з них, наведені в нормативних документах щодо дотримання вимог безпеки та захисту інформації в ПРОСТІР.

Голова Ради,
директор Департаменту
платіжних систем та інноваційного розвитку

О. М. Яблунівський

Заступник начальника Управління –
начальник відділу роботи
з учасниками платіжного ринку

В. С. Дикий

Головний економіст відділу
забезпечення діяльності платіжної системи
Національного банку України

Е. В. Чижевська

Додаток 1
до Правил Національної
платіжної системи
“Український платіжний
простір”

Перелік
кодів категорій торговців для яких дозволяється проведення операцій
безконтактної оплати без додаткової автентифікації держателя
та без обов’язкового друкування чека операції

№	Код категорії торговця	Назва
1	4789	Транспортні послуги (не класифіковані) (Transportation Services (Not Elsewhere Classified))
2	4111	Міські та міжміські пасажирські перевезення, в тому числі через пороми (Local and Suburban Commuter Passenger Transportation, including Ferries)

Додаток 2
до Правил Національної
платіжної системи
“Український платіжний
простір”

БАНКОМАТИ

№ п/п	Область	Місто	Адреса (вулиця, будинок)	Місце розташування (назва магазину, відділення тощо)	Режим роботи	Розміщення	Можливість прийому карток з чипом (Так/Ні)
1							
2							
3							
...							

ПОС-термінали

№ п/п	Область	Місто	Адреса (вулиця, будинок)	Місце розташування (назва магазину, відділення тощо)	Режим роботи	Розміщення	Можливість прийому карток з чипом (Так/Ні)
1							
2							
3							
...							

ПТКС

№ п/п	Область	Місто	Адреса (вулиця, будинок)	Місце розташування (назва магазину, відділення тощо)	Режим роботи	Розміщення	Можливість прийому карток з чипом (Так/Ні)
1							
2							
3							
...							

*(Правила доповнено новими Додатками 1, 2 згідно з рішенням Ради Платіжної організації
НПС “ПРОСТІР” (протокол від 10.06.2016 № 306/2016))*